

Sprawozdanie specjalne

Komisja przyczynia się do zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego w UE, ale pewne elementy wymagają uaktualnienia

EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY

Spis treści

	Punkty
Streszczenie	I-X
Wstęp	01-15
Zakres kontroli i podejście kontrolne	16-18
Uwagi	19-73
Komisja wprowadziła pewne udoskonalenia w monitorowaniu transpozycji dyrektyw Euratomu do prawa krajowego	19-30
Komisja była lepiej przygotowana do pełnienia swojej funkcji w przypadku dwóch nowszych dyrektyw	23-24
Dyrektywa w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego nie została prawidłowo transponowana we wszystkich państwach członkowskich	25-28
Komisja bierze pod uwagę wyniki wzajemnych ocen	29-30
Komisja skutecznie zarządza mechanizmami wczesnego powiadamiania i wymiany informacji w UE	31-38
Opinie Komisji na temat projektów inwestycyjnych przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa jądrowego	39-58
Opinie zawierają ocenę zgodności inwestycji z wymogami prawnymi i sugestie ulepszeń	43-47
Obecne ramy prawne należy zaktualizować, aby odzwierciedlić najnowsze postępy w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego	48-58
Komisja nie wprowadziła solidnej procedury dotyczącej sporządzania opinii na temat projektów inwestycyjnych w dziedzinie energetyki jądrowej i sprawdzania działania instalacji do kontrolowania napromieniowania	59-73
Wnioski i zalecenia	74-80

Załączniki

Załącznik I – Kontrole przeprowadzone przez Komisję

Załącznik II – Przykładowe przypadki braku zgodności przy transpozycji dyrektywy w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego

Glosariusz

Wykaz akronimów

Odpowiedzi Komisji

Kalendarium

Streszczenie

I UE definiuje bezpieczeństwo jądrowe jako osiągnięcie odpowiednich warunków eksploatacji, zapobieganie awariom i łagodzenie ich skutków, czego wynikiem jest ochrona pracowników i ludności przed zagrożeniami wynikającymi z promieniowania jonizującego z obiektów jądrowych. Za bezpieczeństwo obiektów jądrowych odpowiadają w głównej mierze posiadacze zezwoleń odpowiedzialni za te obiekty (operatorzy obiektów jądrowych) pod nadzorem krajowych organów regulacyjnych.

II Pokojowe wykorzystywanie energii jądrowej w UE reguluje Traktat Euratom z 1957 r., na mocy którego ustanowiono Europejską Wspólnotę Energii Atomowej. Zapewnia on ramy prawne dotyczące jej kompetencji i działań. W najnowszych dyrektywach Euratomu określono wymogi dotyczące bezpieczeństwa jądrowego, odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego, a także podstawowe normy bezpieczeństwa.

III W ramach przeprowadzonej kontroli Trybunał sprawdził, na ile skutecznie Komisja wykorzystywała swoje kompetencje, aby przyczynić się do zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego w UE. Oceniał on, w jaki sposób Komisja monitorowała transpozycję dyrektyw Euratomu do ustawodawstwa państw członkowskich, a także przyjrzał się mechanizmom wczesnego powiadamiania i wymiany informacji w razie zdarzenia radiacyjnego, w odniesieniu do których rola Komisji ogranicza się do zarządzania systemem. Ponadto Trybunał przeanalizował dwa działania, w przypadku których rola Komisji wynika z Traktatu Euratom – Komisja opiniuje projekty inwestycyjne w dziedzinie energetyki jądrowej i ma prawo do sprawdzania działania i sprawności instalacji stałego kontrolowania poziomu napromieniowania w państwach członkowskich.

IV Trybunał stwierdził, że – ogólnie rzecz biorąc – Komisja skutecznie przyczyniała się do zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego w UE, mogłaby jednak zaktualizować ramy prawne i swoje wewnętrzne wytyczne.

V Komisja ulepszyła sposób monitorowania transpozycji dyrektyw Euratomu. Była lepiej przygotowana do pełnienia tej funkcji w przypadku dwóch ostatnich dyrektyw (zmienionej dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa jądrowego i dyrektywy w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa) niż w przypadku wcześniejszej dyrektywy w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego.

VI W okresie objętym kontrolą Trybunału Komisja wykorzystywała wyniki wzajemnych ocen jako źródło informacji do celów weryfikacji, czy państwo członkowskie zachowuje zgodność z dyrektywami Euratomu. Po ukończeniu kontroli transpozycji i zgodności Komisja będzie w dalszym ciągu odpowiedzialna za monitorowanie rezultatów wzajemnych ocen.

VII Trybunał stwierdził, że Komisja skutecznie zarządza mechanizmami systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach radiologicznych Unii Europejskiej (ECURIE). Mogłaby wprowadzić udoskonalenia działań następcze podejmowane w oparciu o zdobyte doświadczenia, natomiast stale poprawia system, aby zapewnić, że funkcjonuje on prawidłowo i jest aktualny pod względem technologicznym.

VIII Komisja bada projekty inwestycyjne w dziedzinie energetyki jądrowej, aby ocenić ich zgodność z Traktatem Euratom. Wydaje ona niewiążące opinie skierowane do konkretnych państw członkowskich. Trybunał ustalił, że obecne ramy wydawania tych opinii nie nadążają za najnowszymi zmianami politycznymi, legislacyjnymi i technologicznymi – na przykład wiele reaktorów jest objętych inwestycjami mającymi przedłużyć eksploatację długoterminową obiektów jądrowych poza ich pierwotnie projektowaną żywotność, gdy tymczasem obecne ramy nie określają jasno, czy inwestycje te powinny podlegać obowiązkowi zgłoszenia ich Komisji.

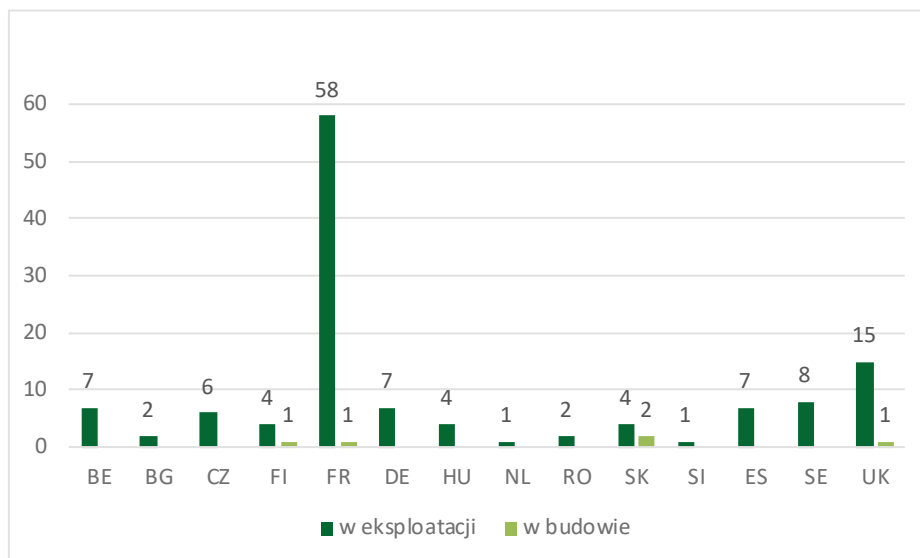
IX Kontrola wykazała pewne ograniczenia w procedurach, które Komisja stosuje w celu sporządzenia opinii na temat projektów inwestycyjnych w dziedzinie energetyki jądrowej i sprawdzenia instalacji stałego kontrolowania poziomu napromieniowania w państwach członkowskich. Komisja nie wprowadziła solidnych procedur, które zapewniłyby kompletność, spójność i konsekwencję tych działań.

X Na podstawie sformułowanych wniosków Trybunał przedstawił zalecenia, które dotyczą roli Komisji w monitorowaniu transpozycji dyrektyw Euratomu, ram regulujących formułowanie przez nią opinii na temat projektów inwestycyjnych w dziedzinie energetyki jądrowej, a także podejścia, które stosuje ona przy sporządzaniu opinii i sprawdzaniu instalacji do kontrolowania napromieniowania.

Wstęp

01 Według stanu na koniec 2018 r. 14 państw członkowskich eksploatowało w sumie 126 reaktorów jądrowych¹. W czterech z tych państw członkowskich na etapie budowy były nowe reaktory (zob. *rys. 1*).

Rys. 1 – Liczba reaktorów według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie danych z publikacji MAEA pt. „Nuclear Power Reactors in the World”, seria danych referencyjnych nr 2, MAEA, Wiedeń 2019.

02 Elektrownie jądrowe wytworzyły około 25% energii elektrycznej wyprodukowanej w Unii Europejskiej (UE) w 2017 r.² W latach 2004–2017 produkcja energii elektrycznej pochodzącej z elektrowni jądrowych spadła o około 18%.

Jakie są prawne i organizacyjne ramy bezpieczeństwa jądrowego?

03 Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (MAEA) stanowi centralne międzyrządowe forum współpracy naukowej i technicznej w dziedzinie energii jądrowej na szczeblu światowym. Jest ona depozytariuszem szeregu kluczowych konwencji międzynarodowych, takich jak Konwencja bezpieczeństwa jądrowego, Konwencja o wczesnym powiadamianiu o awarii jądrowej i Konwencja o pomocy

¹ Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej, Nuclear Power Reactors in the World, seria danych referencyjnych nr 2, MAEA, Wiedeń 2019.

² Eurostat, statystyki dotyczące energii jądrowej.

w przypadku awarii jądrowej lub zagrożenia radiologicznego³. Normy bezpieczeństwa MAEA obejmują podstawowe zasady, wymogi i zalecenia, których celem jest zapewnienie bezpieczeństwa jądrowego, i służą w tym zakresie jako globalny punkt odniesienia. Do zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego na całym świecie, w tym w Europie, przyczynia się też wiele innych organizacji, np. Agencja Energii Jądrowej (NEA)⁴, Stowarzyszenie Zachodnioeuropejskich Organów Nadzoru Instalacji Jądrowych (WENRA), Europejska Grupa Organów Regulacyjnych ds. Bezpieczeństwa Jądrowego (ENSREG)⁵ oraz Światowe Stowarzyszenie Operatorów Elektrowni Jądrowych (WANO).

04 Wszystkie kraje wykorzystujące technologię jądrową odpowiadają za zapewnienie bezpieczeństwa jądrowego. **Rządy** krajowe są odpowiedzialne za regulacje dotyczące bezpieczeństwa jądrowego, a **operatorzy** obiektów jądrowych ponoszą ostateczną odpowiedzialność za bezpieczeństwo eksploatowanego przez siebie obiektu. Odpowiedzialność krajowa za bezpieczeństwo jądrowe obiektów jądrowych jest kluczową zasadą, na podstawie której na poziomie międzynarodowym opracowano przepisy dotyczące bezpieczeństwa jądrowego.

05 W UE pokojowe wykorzystywanie energii jądrowej reguluje Traktat Euratom z 1957 r.⁶, na mocy którego ustanowiono Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Euratom). Zapewnia on ramy prawne dotyczące jej kompetencji i działań. Chociaż do Euratomu należą ci sami członkowie co do UE i jest on zarządzany przez instytucje unijne, to stanowi odrębny podmiot prawny.

06 Komisja zajmuje się trzema aspektami działalności w dziedzinie energii jądrowej: bezpieczeństwem jądrowym, zabezpieczeniami materiałów jądrowych i jądrowym bezpieczeństwem fizycznym (zob. [ramka 1](#)).

³ Większość państw członkowskich jest umawiającymi się stronami powyższych i innych konwencji międzynarodowych związanych z bezpieczeństwem jądrowym.

⁴ NEA – działająca w ramach Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) – jest agencją międzyrządową, która ułatwia współpracę między krajami posiadającymi zaawansowaną infrastrukturę technologii jądrowej.

⁵ Europejska Grupa Organów Regulacyjnych ds. Bezpieczeństwa Jądrowego (ENSREG) jest niezależną ekspercką grupą doradczą złożoną z przedstawicieli wszystkich państw członkowskich, a także przedstawiciela Komisji, który uczestniczy i bierze aktywny udział w debatach. Członkowie grupy wybierają przewodniczącego (decyzja Komisji z dnia 17 lipca 2007 r.). Grupa pełni względem Komisji funkcje doradcze i pomocnicze oraz ułatwia konsultacje, koordynację i współpracę między krajowymi organami regulacyjnymi.

⁶ Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.

Ramka 1

Bezpieczeństwo jądrowe, jądrowe bezpieczeństwo fizyczne i zabezpieczenia materiałów jądrowych

Bezpieczeństwo jądrowe zdefiniowano w UE⁷ jako osiągnięcie odpowiednich warunków eksploatacji, zapobieganie awariom i łagodzenie ich skutków, czego wynikiem jest ochrona pracowników i ludności przed zagrożeniami wynikającymi z promieniowania jonizującego z obiektów jądrowych.

Zabezpieczenia materiałów jądrowych (wchodzące w zakres wyłącznych kompetencji Komisji) to środki ustanowione w celu zagwarantowania, aby materiały jądrowe nie były stosowane do celów innych niż te, dla których zostały pierwotnie zadeklarowane. Użytkownicy i posiadacze materiałów jądrowych w UE są zobowiązani do prowadzenia rejestrów i zgłaszania wszystkich przepływów tych materiałów do Komisji.

Jądrowe bezpieczeństwo fizyczne (za które odpowiedzialność ponoszą przede wszystkim poszczególne kraje) jest zdefiniowane przez MAEA jako zapobieganie czynom zabronionym lub umyślnym nieuprawnionym działaniom w związku z materiałami jądrowymi, innymi materiałami promieniotwórczymi, powiązаныmi obiektami lub działaniami, a także wykrywanie takich czynów lub działań i reagowanie na nie⁸. Fizyczna ochrona obiektów jądrowych i materiałów promieniotwórczych jest związana z polityką bezpieczeństwa i obrony poszczególnych krajów i wchodzi głównie w zakres kompetencji tych krajów.

07 W UE państwa członkowskie są odpowiedzialne za ustanowienie i utrzymywanie krajowych ram ustawodawczych, regulacyjnych i organizacyjnych dotyczących bezpieczeństwa jądrowego. Za bezpieczeństwo obiektów jądrowych odpowiadają w głównej mierze posiadacze zezwoleń odpowiedzialni za te obiekty (operatorzy obiektów jądrowych) pod nadzorem krajowych organów regulacyjnych.

08 Główną rolą Komisji w zakresie zapewniania bezpieczeństwa jądrowego jest przedstawianie wniosków dotyczących udoskonalania ram prawnych Euratomu i nadzorowanie transpozycji instrumentów prawnych do prawa krajowego w państwach członkowskich. Gdy Komisja, stojąca na straży Traktatów, uzna, że

⁷ Dyrektywa Rady 2009/71/Euratom z dnia 25 czerwca 2009 r. ustanawiająca wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych zmieniona dyrektywą Rady 2014/87/Euratom.

⁸ Dokument pt. „IAEA Safety Glossary”, wydanie z 2018 r., © MAEA 2019.

państwo członkowskie narusza przepisy prawa Euratomu, może wszcząć postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

09 Komisja ma również wynikające z Traktatu Euratom prawa i obowiązki związane z zapewnianiem bezpieczeństwa jądrowego i ochrony przed promieniowaniem. Zgodnie z art. 35 Traktatu Euratom Komisja ma prawo do sprawdzania działania i sprawności instalacji państw członkowskich służących do stałego kontrolowania poziomu napromieniowania powietrza, wód i gleby. Komisja konsoliduje informacje przesyłane przez państwa członkowskie na temat poziomów promieniotwórczości w środowisku na ich terytorium⁹.

10 Komisja bada projekty inwestycyjne w dziedzinie energetyki jądrowej zaplanowane w państwach członkowskich, aby sprawdzić zgodność tych projektów z Traktatem Euratom. Zgodnie z procedurą określoną w art. 41–44 Traktatu inwestorzy są zobowiązani do powiadamiania Komisji o projektach inwestycyjnych w przemyśle jądrowym¹⁰. Następnie Komisja przekazuje swoją opinię na temat projektu (lub „**stanowisko**”, zgodnie z art. 43 Traktatu Euratom) zainteresowanemu państwu członkowskiemu, przedstawiając analizę inwestycji.

11 Chociaż zapewnienie mechanizmów dotyczących gotowości na wypadek sytuacji wyjątkowej i postępowania w tej sytuacji pozostaje w gestii organów krajowych, Komisja obsługuje i udoskonala system wczesnego ostrzegania o zagrożeniach radiologicznych Unii Europejskiej (ECURIE), utworzony po katastrofie w Czarnobylu w 1986 r., a także zarządza tym systemem¹¹.

12 Oprócz pełnienia funkcji wynikającej z ram prawnych Komisja ułatwia dialog i współpracę z państwami członkowskimi na przykład za pośrednictwem Europejskiej Grupy Organów Regulacyjnych ds. Bezpieczeństwa Jądrowego (ENSREG). Współpracuje ona z państwami spoza UE posiadającymi lub budującymi elektrownie jądrowe i zawiera umowy z państwami trzecimi w obszarze współpracy w dziedzinie energii jądrowej. Komisja współpracuje również z organizacjami międzynarodowymi, takimi jak MAEA i NEA.

⁹ Art. 36 Traktatu Euratom.

¹⁰ Związane z działalnością przemysłową wymienioną w załączniku II do Traktatu Euratom.

¹¹ Decyzja Rady (87/600/Euratom) w sprawie wspólnotowych warunków wczesnej wymiany informacji w przypadku zdarzenia radiacyjnego.

Dyrektywy Euratomu tworzą prawnie wiążące ramy bezpieczeństwa jądrowego

13 Euratom jest – na mocy Traktatu Euratom – uprawniony do tworzenia oraz egzekwowania stosowania norm bezpieczeństwa mających chronić zdrowie pracowników i ludności¹². Podstawowe normy są przyjmowane przez Radę Unii Europejskiej po konsultacji z Parlamentem Europejskim, na podstawie wniosku Komisji¹³.

14 W 1959 r., wkrótce po jego utworzeniu, Euratom zaczął określać w dyrektywach podstawowe normy ochrony zdrowia pracowników i ludności przed zagrożeniami wynikającymi z promieniowania jonizującego. W 2009 r. – w następstwie wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) z 2002 r.¹⁴, w którym uznano, że Euratom posiada kompetencje dzielone z państwami członkowskimi w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i objaśniono tę kwestię – Rada przyjęła przepisy w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego¹⁵, zaś w 2011 r. przepisy dotyczące zarządzania odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym¹⁶. Dyrektywa w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa była regularnie aktualizowana, a w ramach najnowszej aktualizacji włączono do niej również przepisy z szeregu poprzednich dyrektyw¹⁷.

¹² Art. 2 lit. b) i tytuł II rozdział 3 („Ochrona i bezpieczeństwo”) Traktatu Euratom.

¹³ Art. 30 i 31 Traktatu Euratom.

¹⁴ Wyrok TSUE z dnia 10 grudnia 2002 r., sprawa C-29/99, Komisja przeciwko Radzie, Rec. I-11221.

¹⁵ Dyrektywa Rady 2009/71/Euratom z dnia 25 czerwca 2009 r. ustanawiająca wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych zmieniona dyrektywą Rady 2014/87/Euratom z dnia 8 lipca 2014 r.

¹⁶ Dyrektywa Rady 2011/70/Euratom z dnia 19 lipca 2011 r. ustanawiająca ramy wspólnotowe w zakresie odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi.

¹⁷ Dyrektywa Rady 2013/59/Euratom z dnia 5 grudnia 2013 r. ustanawiająca podstawowe normy bezpieczeństwa w celu ochrony przed zagrożeniami wynikającymi z narażenia na działanie promieniowania jonizującego oraz uchylająca dyrektywy 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom i 2003/122/Euratom.

Tabela 1 – Najnowsze dyrektywy Euratomu

Dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa jądowego – 2009 r., zmieniona w 2014 r.	Dyrektywa w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądowego – 2011 r.	Dyrektywa w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa – 2013 r.
<p>Dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa jądowego opiera się na wymogach bezpieczeństwa jądowego zawartych w Konwencji bezpieczeństwa jądowego i podstawowych zasadach bezpieczeństwa ustanowionych przez MAEA. Dyrektywa została zmieniona w lipcu 2014 r. w świetle wniosków wyciągniętych z awarii jądowej w Fukushima w 2011 r. oraz ustaleń sformułowanych w ramach oceny ryzyka i bezpieczeństwa elektrowni jądowych w UE, tak zwanych testów wytrzymałościowych. Zmieniona dyrektywa wzmacnia uprawnienia i niezależność krajowych organów regulacyjnych. Wprowadzono w niej ogólnounijny nadrzędny cel w zakresie bezpieczeństwa, aby zapobiegać awariom, a w razie awarii łagodzić jej skutki oraz unikać wczesnych i dużych uwolnień substancji promieniotwórczych.</p>	<p>Dyrektywa w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądowego nakłada wymóg, aby państwa członkowskie posiadały politykę krajową określającą sposób gospodarowania odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądowym pochodzącym z cywilnej działalności jądowej. Państwa członkowskie są zobowiązane do ustanowienia programów krajowych, służących do przełożenia polityki krajowej na konkretne plany działania. Wprowadzają również krajowe ramy prawne, regulacyjne i organizacyjne („ramy krajowe”) oraz powołują właściwy i niezależny organ regulacyjny.</p>	<p>W dyrektywie w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa z 2013 r. określono podstawowe normy bezpieczeństwa w zakresie ochrony pracowników, pacjentów i ludności przed promieniowaniem oraz ustanowiono maksymalne dawki promieniowania obejmujące wszystkie sytuacje narażenia (planowanego, istniejącego i wyjątkowego). Do najnowszej wersji dyrektywy włączono i zaktualizowano przepisy z szeregu wcześniejszych dyrektyw oraz uzupełniono ją o nowe przepisy, w tym przepisy dotyczące gotowości na wypadek sytuacji wyjątkowej i postępowania w sytuacjach wyjątkowych, uwzględniające niektóre wnioski wyciągnięte z awarii w Fukushima w 2011 r.</p>

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy.

15 Dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa jądowego¹⁸ oraz dyrektywa w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądowego¹⁹ ustanowiły wymogi dotyczące przeprowadzania trzech rodzajów regularnych wzajemnych ocen (zob. *ramka 2*). Międzynarodowe wzajemne oceny są okazją do wymiany doświadczeń zawodowych, wniosków i dobrych praktyk w formie porad partnerów w celu stałej poprawy bezpieczeństwa jądowego.

¹⁸ Art. 8e dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa jądowego.

¹⁹ Art. 14 ust. 3 dyrektywy w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądowego.

Ramka 2

Wzajemne oceny

W dyrektywach Euratomu zawarto wymogi dotyczące trzech rodzajów regularnych ocen wzajemnych.

- Zmieniona dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa jądrowego wprowadziła europejski system tematycznych ocen wzajemnych, które koncentrują się na określonych kwestiach bezpieczeństwa i są przeprowadzane co sześć lat. Pierwsza tematyczna ocena wzajemna, przeprowadzona w latach 2017–2018, poświęcona była programom zarządzania starzeniem się obiektów jądrowych. Europejska Grupa Organów Regulacyjnych ds. Bezpieczeństwa Jądrowego (ENSREG) przygotowała wzajemną ocenę przy wsparciu Stowarzyszenia Zachodnioeuropejskich Organów Nadzoru Instalacji Jądrowych (WENRA) i w porozumieniu z Komisją.
- Dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa jądrowego nakłada również wymóg, aby państwa członkowskie przeprowadzały okresowe samooceny swoich ram krajowych i właściwych organów regulacyjnych przynajmniej co dziesięć lat, a także zwracały się o międzynarodową ocenę wzajemną odpowiednich części swoich ram krajowych i właściwych organów regulacyjnych. Państwa członkowskie wykorzystują Zintegrowany Przegląd Dozoru Jądrowego (IRRS) z ramienia MAEA, aby spełnić te wymogi dotyczące wzajemnych ocen. Komisja udzieliła wsparcia finansowego na rzecz programu misji IRRS.
- W dyrektywie w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego przewidziano wymóg, aby państwa członkowskie przeprowadzały samooceny i zwracały się o międzynarodową ocenę wzajemną swoich ram krajowych, właściwego organu regulacyjnego, programu krajowego i jego realizacji co najmniej co 10 lat. W celu spełnienia tych wymogów państwa członkowskie korzystają z usług wzajemnej oceny świadczonych przez MAEA.

Zakres kontroli i podejście kontrolne

16 W ramach kontroli Trybunał ocenił, na ile skutecznie Komisja wykorzystywała swoje kompetencje, aby przyczynić się do zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego w UE. Trybunał przeanalizował, w jaki sposób Komisja:

- a) monitorowała transpozycję trzech najnowszych dyrektyw Euratomu do ustawodawstwa państw członkowskich;
- b) zarządzała mechanizmami wczesnego powiadamiania i wczesnej wymiany informacji w przypadku zdarzenia radiacyjnego;
- c) przyczyniała się do poprawy bezpieczeństwa jądrowego poprzez formułowane przez siebie opinie na temat projektów inwestycyjnych;
- d) sporządzała opinie na temat inwestycji i sprawdzała działanie instalacji do kontrolowania napromieniowania.

17 Trybunał skoncentrował się na działaniach podejmowanych przez Komisję w oparciu o powierzone jej kompetencje i obowiązki. Zamierzeniem Trybunału nie było zbadanie międzynarodowych ram bezpieczeństwa jądrowego i ich stosowania w państwach członkowskich ani też przeanalizowanie technicznych aspektów bezpieczeństwa jądrowego. Kontrolą nie objęto kwestii gotowości na wypadek sytuacji wyjątkowej i postępowania w tej sytuacji, przeanalizowano jednak rolę Komisji w zarządzaniu unijnym systemem wczesnego ostrzegania ECURIE. W zakres kontroli nie wchodziły jądrowe bezpieczeństwo fizyczne ani zabezpieczenia materiałów jądrowych. Kontrolą objęto okres do końca lipca 2019 r.

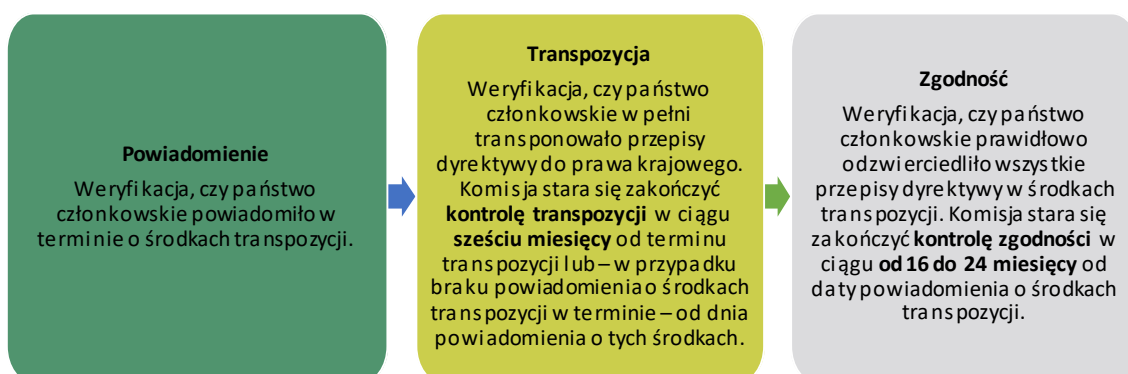
18 Trybunał dokonał przeglądu ram prawnych i odpowiednich polityk, strategii, norm i konwencji. Zbadał on stosowane przez Komisję procedury, wewnętrzne strategie i wytyczne, wytyczne przekazane państwom członkowskim, narzędzia, dokumenty robocze, wymianę informacji, korespondencję i protokoły z posiedzeń. Kontrolerzy Trybunału dokonali przeglądu sprawozdań, badań, ocen wewnętrznych i zewnętrznych oraz innych właściwych dokumentów. Przeanalizowali oni cztery opinie Komisji w sprawie projektów inwestycyjnych w dziedzinie energetyki jądrowej. Przeprowadzili wywiady z przedstawicielami Komisji (Dyrekcja Generalna ds. Energii i Wspólne Centrum Badawcze – JRC), a także omówili kwestie z zakresu bezpieczeństwa jądrowego z ekspertami z organizacji międzynarodowych.

Uwagi

Komisja wprowadziła pewne udoskonalenia w monitorowaniu transpozycji dyrektyw Euratomu do prawa krajowego

19 Komisja odpowiada za nadzorowanie wdrażania i stosowania dyrektyw Euratomu oraz za podejmowanie działań służących promowaniu i egzekwowaniu zgodności z ich przepisami. W tym celu Komisja przeprowadza kontrole transpozycji i zgodności (zob. *rys. 2*).

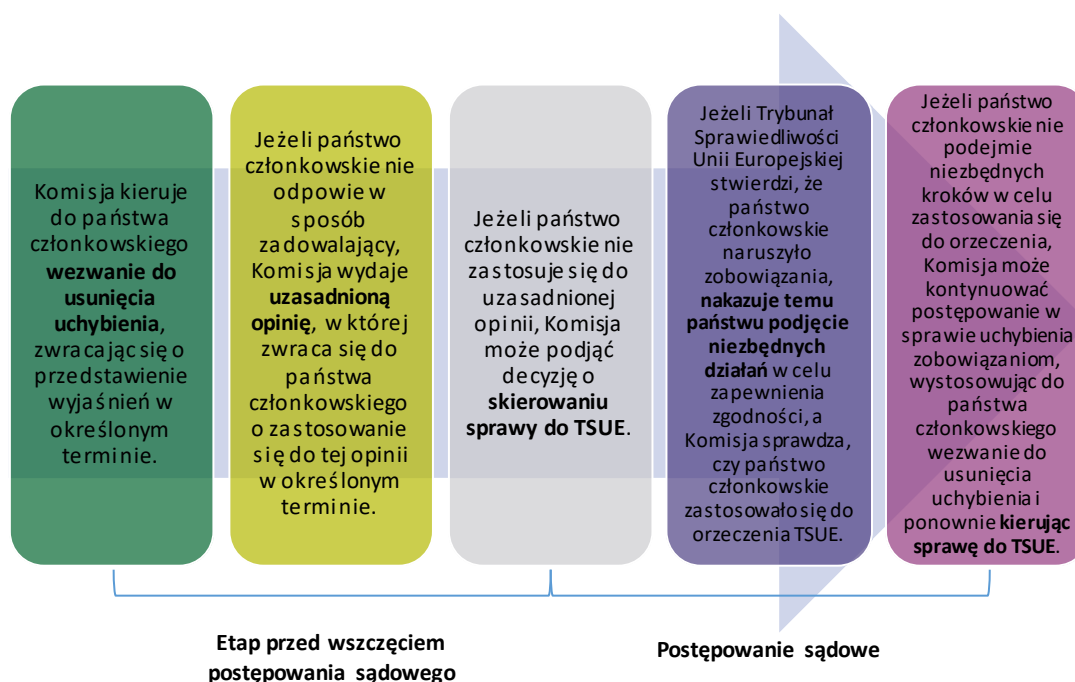
Rys. 2 – Przeprowadzana przez Komisję weryfikacja zgodności

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie zestawu narzędzi lepszego stanowienia prawa Komisji, dokument pt. „Better Regulation Tool Box”, narzędzie nr 37.

20 Przypadki niezgodności stwierdzone w ramach kontroli transpozycji i kontroli zgodności mogą prowadzić do egzekwowania przepisów w drodze postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, które wyjaśniono na *rys. 3*.

Rys. 3 – Postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego

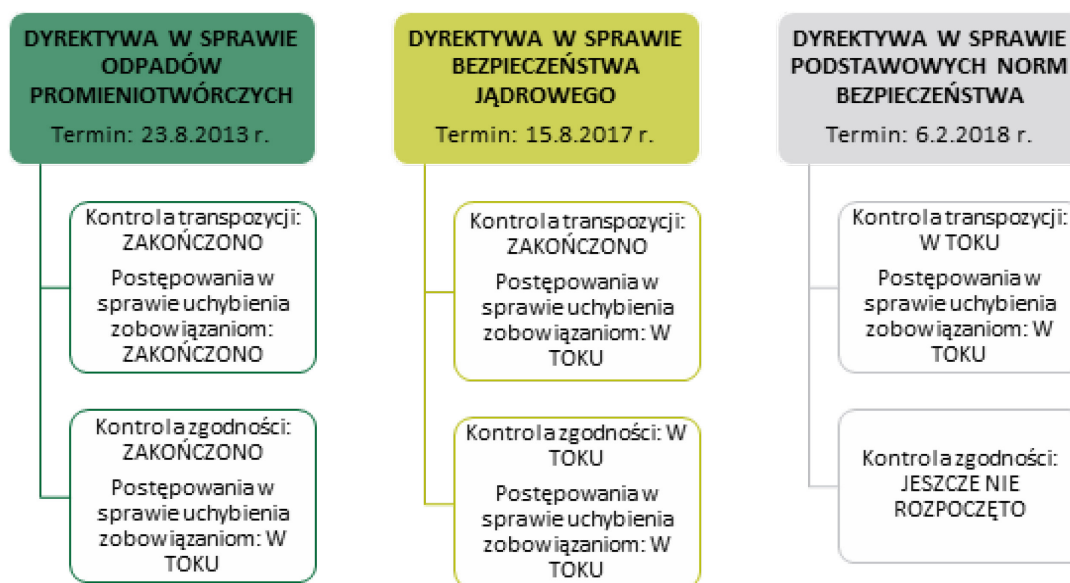
Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie art. 258 TFUE.

21 Trybunał przeanalizował kontrole transpozycji i kontrole zgodności przeprowadzone przez Komisję w odniesieniu do trzech ostatnich dyrektyw Euratomu²⁰, aby ocenić, w jaki sposób monitorowała ona ich transpozycję. Trybunał zbadał, czy Komisja ułatwiała, koordynowała i nadzorowała ten proces, czy przeprowadzała wspomniane kontrole w odpowiednim czasie, czy monitorowała przypadki niezgodności i podejmowała działania.

22 Z uwagi na różne daty wejścia w życie i terminy transpozycji określone w każdej z tych dyrektyw kontrole Komisji znajdowały się na różnych etapach w momencie kontroli Trybunału (zob. [rys. 4](#)).

²⁰ Dyrektywa w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego z 2011 r., dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa jądrowego z 2014 r., dyrektywa w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa z 2013 r.

Rys. 4 – Etapy weryfikacji zgodności w momencie kontroli Trybunału

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie informacji przekazanych przez Komisję.

Komisja była lepiej przygotowana do pełnienia swojej funkcji w przypadku dwóch nowszych dyrektyw

23 Oprócz tego, że Komisja podejmuje działania w zakresie monitorowania i egzekwowania, może ona także opracować inne narzędzia w celu ułatwienia prawidłowej i terminowej transpozycji dyrektyw przez państwa członkowskie. Liczba państw członkowskich, które zgłosiły środki transpozycji w terminie, była wyższa w przypadku dwóch nowszych dyrektyw (dyrektywy w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa i zmienionej dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa jądrowego) niż w przypadku dyrektywy w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego (zob. [tabela 2](#)).

Tabela 2 – Liczba państw członkowskich, które transponowały dyrektywy przed upływem terminu transpozycji

	Dyrektywa w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego	Dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa jądrowego	Dyrektywa w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa
Termin transpozycji	23.8.2013	15.8.2017	6.2.2018
Powiadomienia złożone przed upływem terminu lub przed rozpoczęciem postępowania o uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego z powodu braku powiadomienia	17	24	21

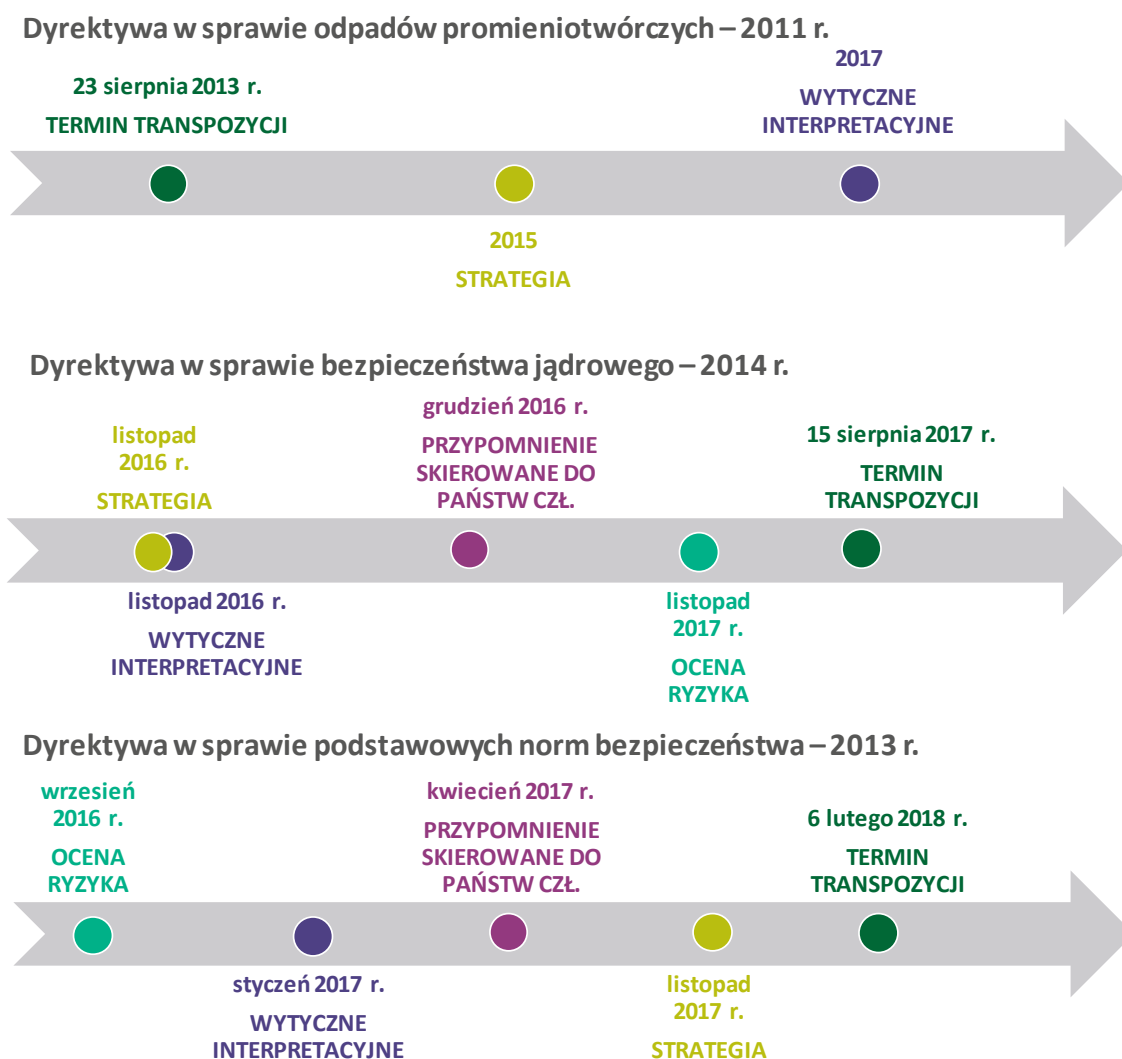
Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie informacji przekazanych przez Komisję.

24 Trybunał stwierdził, że do szybszej transpozycji dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa i dyrektywy w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa przyczyniły się trzy elementy: oceny ryzyka związanego z transpozycją, przypomnienia wysłane do państw członkowskich oraz kluczowe dokumenty strategiczne, które zostały zatwierdzone wcześniej w porównaniu z poprzednią dyrektywą. Służby Komisji:

- o przygotowały oceny ryzyka transpozycji dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa i dyrektywy w sprawie norm bezpieczeństwa odpowiednio **rok i dwa lata przed** upływem terminu transpozycji (zob. [rys. 5](#)), podczas gdy w przypadku dyrektywy w sprawie odpadów Komisja nie przygotowała oceny ryzyka przewidującej potencjalne problemy z transpozycją;
- o około **rok przed** terminem transpozycji (zob. [rys. 5](#)) skierowały pisma do państw członkowskich, aby przypomnieć o obowiązku terminowego przekazania informacji na temat stosowanych przez nie środków. W przypadku dyrektywy w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego Komisja nie wysłała przypomnienia;
- o zatwierdziły kluczowe dokumenty strategiczne dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa jądrowego i dyrektywy w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa w okresie **od czterech miesięcy do jednego roku przed** terminem transpozycji (zob. [rys. 5](#)). Strategie oceny transpozycji i wdrożenia obu dyrektyw przewidują działania zaplanowane do celów przeglądu ich transpozycji. Strategie te były przydatne przy przewidywaniu i rozwiązywaniu problemów związanych z wdrażaniem dyrektyw oraz zapewniły szeroki wachlarz narzędzi promowania zgodności, które pomogły państwom członkowskim prawidłowo i w terminie

wdrożyć dyrektywy (szczegóły przedstawiono w [tabeli 3](#)). Wytyczne interpretacyjne były dla Komisji pomocne przy promowaniu i dokumentowaniu procesów transpozycji i weryfikacji zgodności. W przypadku dyrektywy w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego Komisja udostępniła strategię wewnętrzną dopiero **dwa lata po** terminie transpozycji, a wytyczne interpretacyjne – **cztery lata po** tym terminie.

Rys. 5 – Kalendarium zatwierdzania dokumentów strategicznych

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie informacji przekazanych przez Komisję.

Tabela 3 – Narzędzia promowania zgodności stosowane w celu ułatwienia transpozycji

Dyrektywa w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego	Dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa jądrowego	Dyrektywa w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa
<ul style="list-style-type: none"> ○ Pojedyncze warsztaty poprzedzające transpozycję ○ Wideokonferencje z państwami członkowskimi ○ Spotkania z państwami członkowskimi ○ EU Pilot 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rozmowy z państwami członkowskimi na temat transpozycji i wdrażania ○ Warsztaty poprzedzające transpozycję i spotkania dwustronne ○ Współpraca z zainteresowanymi stronami, w tym organami krajowymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego ○ Dyskusje na forum ENSREG 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rozmowy z państwami członkowskimi na temat transpozycji i wdrażania ○ Warsztaty poprzedzające transpozycję i spotkania dwustronne ○ Analiza Komisji dotycząca strategii transpozycji państw członkowskich przeprowadzona przed upływem terminu transpozycji ○ Okrągłe stoły i seminaria

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie informacji przekazanych przez Komisję.

Dyrektywa w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego nie została prawidłowo transponowana we wszystkich państwach członkowskich

25 Komisja potrzebowała **57 miesięcy**, aby ukończyć kontrolę zgodności dotyczącą dyrektywy w sprawie odpadów (*załącznik I, tabela 2*). Trwała ona zatem znacznie dłużej niż standardowy okres 16–24 miesięcy przewidziany w narzędziach lepszego stanowienia prawa Komisji²¹. Częściowym wyjaśnieniem tego stanu rzeczy jest opóźnienie, z jakim państwa członkowskie dokonały transpozycji dyrektywy, a także fakt, że środki transpozycji nie były kompletne.

26 Po zakończeniu kontroli zgodności Komisja wszczęła 15 postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego (przykłady przepisów dyrektywy w sprawie odpadów, których państwa członkowskie najczęściej nie transponowały prawidłowo, można znaleźć w *załączniku II*). Do czasu kontroli Trybunału, tj. 13 miesięcy po wszczęciu tych postępowań, tylko dwa z nich zostały zakończone. W związku z tym prawie **sześć lat** po terminie transpozycji 13 państw członkowskich

²¹ Komisja Europejska, Narzędzia lepszego stanowienia prawa, narzędzie nr 37.

nie dokonało jeszcze prawidłowej transpozycji dyrektywy w sprawie odpadów (zob. [załącznik I, tabela 2](#)). Ponadto prawie **cztery lata** po upływie terminu przyjęcia programu krajowego (zob. [załącznik I, tabela 3](#)) nadal nie uczyniło tego jedno państwo członkowskie, a 17 innych państw członkowskich przyjęło programy, które Komisja uznała następnie za niezgodne z dyrektywą.

27 Komisja korzysta z przysługującej jej swobody uznania przy wszczynaniu przeciwko państwu członkowskiemu postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom oraz prowadzeniu sprawy będącej w toku²². Stworzyła ona jednak wykaz priorytetowych spraw dotyczących uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego i ustaliła reguły terminowego rozpatrywania tych spraw²³. Komisja priorytetowo traktuje m.in. sprawy, w przypadku których państwa członkowskie nie zgłosiły środków transpozycji lub w których środki te skutkowały nieprawidłową transpozycją dyrektyw. Sama Komisja ustaliła, że w ciągu 12 miesięcy sprawy te mają albo zostać zamknięte, albo skierowane do TSUE w związku z brakiem powiadomienia²⁴. Okres 12 miesięcy biegnie od dnia wystosowania wezwania do usunięcia uchybienia.

28 W kontekście dyrektywy w sprawie odpadów Trybunał stwierdził, że w przypadku pięciu z 13 zainicjowanych postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego Komisja przekroczyła ten 12-miesięczny termin przy rozpatrywaniu spraw w związku z brakiem powiadomienia. Jak zilustrowano w [załączniku I, tabela 1](#), dopiero po ponad dwóch latach Komisja przeszła do kolejnej fazy na etapie przedprocesowym (od wezwania do usunięcia uchybienia do uzasadnionej opinii) w dwóch sprawach, w przypadku których wydała uzasadnioną opinię.

Komisja bierze pod uwagę wyniki wzajemnych ocen

29 W okresie objętym kontrolą Trybunału Komisja wykorzystywała wyniki wzajemnych ocen jako źródło informacji do celów weryfikacji, czy państwo członkowskie zachowuje zgodność z dyrektywami Euratomu. Na przykład strategia transpozycji i wdrożenia przepisów dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa jądowego zawiera odniesienie do wyników wzajemnych ocen, a w wytycznych interpretacyjnych

²² Sprawa C-247/87 Star Fruit przeciwko Komisji.

²³ Komunikat Komisji pt. „Prawo Unii: Lepsze wyniki dzięki lepszemu stosowaniu”, C(2016) 8600 final z dnia 21 grudnia 2016 r.

²⁴ Komunikat Komisji „Skuteczna Europa – stosowanie prawa wspólnotowego”, COM(2007) 502 final.

dotyczących tej dyrektywy wyjaśniono, jaką rolę odgrywają sprawozdania z wzajemnej oceny podczas oceny zgodności.

30 Komisja może uczestniczyć jako obserwator w misjach wzajemnej oceny i czasami faktycznie brała w nich udział. Jako członek ENSREG włącza się ona również w realizację działań następczych w związku z wzajemnymi ocenami. Po ukończeniu kontroli transpozycji i zgodności Komisja będzie w dalszym ciągu odpowiedzialna za monitorowanie rezultatów wzajemnych ocen.

Komisja skutecznie zarządza mechanizmami wczesnego powiadomiania i wymiany informacji w UE

31 Komisja zarządza systemem ECURIE – będącym narzędziem stosowanym do celów wdrożenia decyzji Rady²⁵ w sprawie wspólnotowych warunków wczesnej wymiany informacji w przypadku zdarzenia radiacyjnego – a także obsługuje ten system i udoskonala go. Aby ocenić, na ile skutecznie Komisja zarządza tymi mechanizmami, Trybunał zbadał, czy zapewnia ona, by system spełniał oczekiwania (a mianowicie był zgodny z wymogami wynikającymi z decyzji Rady), regularnie ocenia procesy, wskazuje niedociągnięcia / potencjalne niedociągnięcia i odpowiednio je monitoruje, a także czy testuje systemy w regularnych odstępach czasu.

32 Decyzja Rady zobowiązuje państwa członkowskie do niezwłocznego powiadomienia Komisji i wszystkich innych państw członkowskich, na które incydent ma potencjalnie wpływ, poprzez wysłanie powiadomienia o zagrożeniu w systemie ECURIE²⁶. Także i Komisja jest zobowiązana do przekazania wszystkim państwom członkowskim wszelkich otrzymanych informacji na temat znacznego wzrostu poziomu

²⁵ Decyzja Rady (87/600/Euratom) w sprawie wspólnotowych warunków wczesnej wymiany informacji w przypadku zdarzenia radiacyjnego.

²⁶ Formalny próg powiadomienia dla powiadomienia ostrzegawczego ECURIE jest określony w art. 1 decyzji Rady. Podsumowując, artykuł ten stanowi, że państwa uczestniczące są zobowiązane do wysłania powiadomienia w systemie ECURIE, jeżeli:

- 1) w państwie następuje zdarzenie radiacyjne i dlatego postanawia ono wdrożyć szeroko zakrojone środki zaradcze w celu ochrony ludności kraju;
- 2) państwo wykrywa odbiegające od normy poziomy radioaktywności w środowisku i dlatego postanawia wdrożyć szeroko zakrojone środki zaradcze w celu ochrony ludności kraju.

napromieniowania lub awarii jądrowych w państwach trzecich²⁷. Państwa członkowskie mogą również wysłać dobrowolne pilne powiadomienia w celu przekazania informacji. Komisja udostępnia informacje przekazywane za pośrednictwem systemu ECURIE wszystkim punktem kontaktowym ECURIE w trybie całodobowym.

33 Chociaż zapewnienie mechanizmów dotyczących gotowości na wypadek sytuacji wyjątkowej i postępowania w tej sytuacji pozostaje w gestii organów krajowych, wszystkie państwa członkowskie są zobowiązane do uczestnictwa w systemie ECURIE, zaś państwa trzecie mogą wnioskować o dobrowolne członkostwo w tym systemie²⁸. Istnienie wymagań dotyczących mechanizmów unijnych nie wyklucza możliwości wprowadzenia przez państwa członkowskie własnych dodatkowych mechanizmów, takich jak krajowe, dwustronne lub wielostronne umowy o wymianie informacji i współpracy na wypadek sytuacji wyjątkowej.

34 Gdy państwo uczestniczące wyśle powiadomienie o zagrożeniu w systemie ECURIE, Komisja weryfikuje jego autentyczność i przesyła je do wszystkich państw w systemie. Po pierwszym powiadomieniu państwa członkowskie są zobowiązane do powiadamiania Komisji w odpowiednich odstępach czasu o środkach, które zamierzają podjąć, oraz o dokonanych pomiarach poziomu napromieniowania. Komisja nie ocenia treści powiadomienia ani nie decyduje, czy powiadomienie o zagrożeniu powinno zostać wysłane, ponieważ to na państwach członkowskich spoczywa ta odpowiedzialność. Komisja odpowiada za terminowe udostępnienie informacji²⁹.

35 Komisja uzupełniła system ECURIE o europejską platformę wymiany danych radiologicznych (EURDEP), platformę internetową, za pośrednictwem której władze uzyskują dostęp do danych z monitorowania radiologicznego niemal w czasie rzeczywistym. EURDEP to narzędzie stosowane w ramach ECURIE w celu ułatwienia dostarczenia niektórych informacji³⁰. Platforma ta korzysta również z istniejącej

²⁷ Art. 5 decyzji Rady 87/600/Euratom.

²⁸ W momencie kontroli prowadzonej przez Trybunał członkami systemu były cztery państwa trzecie: Szwajcaria, Norwegia, Czarnogóra i Macedonia Północna.

²⁹ Art. 5 ust. 1 decyzji Rady 87/600/Euratom: „Komisja, otrzymując informacje określone w art. 2–4, z zastrzeżeniem art. 6, niezwłocznie przesyła je właściwym władzom wszystkich pozostałych państw członkowskich. [...]”.

³⁰ Państwa członkowskie są zobowiązane do dalszego informowania Komisji w odpowiednich odstępach czasu o poziomach napromieniowania – art. 3 ust. 1 lit. e) i f), art. 3 ust. 3 oraz art. 4 lit. b) decyzji Rady 87/600/Euratom.

infrastruktury krajowej, tj. krajowych stacji pomiarowych i sieci monitoringu. Udział państw członkowskich UE jest obowiązkowy, natomiast państwa trzecie uczestniczą w niej na zasadzie dobrowolności. Publicznie dostępna strona internetowa umożliwia ogółowi społeczeństwa dostęp do informacji graficznych na temat poziomów napromieniowania na obszarze objętym EURDEP.

36 Mechanizmy systemu ECURIE są uzgadniane, omawiane i poddawane przeglądowi na spotkaniach właściwych organów państw członkowskich³¹. Komisja zwołuje te spotkania średnio co dwa lata. Omawia się na nich również wyciągnięte wnioski i zidentyfikowane problemy. Uzgodnione zmiany są dokumentowane w instrukcji komunikacyjnej ECURIE, w której określa się procedury uzgodnione między Komisją a państwami członkowskimi³².

37 Trybunał ustalił, że Komisja stale doskonaliła system ECURIE w celu zagwarantowania, by funkcjonował prawidłowo i był aktualny pod względem technologicznym. Komisja uzgodniła procesy i zapewnia instrukcje dla użytkowników. Regularnie przeprowadza też testy mechanizmów³³, a także wykonywała lub zlecała przeglądy systemu ECURIE w celu jego oceny i udoskonalenia. Komisja udoskonaliła system ECURIE, synchronizując go ze zintegrowanym systemem wymiany informacji w razie incydentów i sytuacji wyjątkowych (USIE – Unified System for Information Exchange in Incidents and Emergencies) w ramach MAEA. System ECURIE okazał się również funkcjonalny pod względem technicznym w sytuacjach, gdy państwa członkowskie wysłały powiadomienia o rzeczywistym zagrożeniu³⁴.

38 Niemniej jednak Trybunał stwierdził, że Komisja nie podjęła działań następczych w odniesieniu do niektórych kluczowych obszarów wymagających poprawy, które określiła podczas oceny mechanizmów. Na przykład wnioski wyciągnięte z przypadków wysłania w systemie ECURIE powiadomień o rzeczywistym zagrożeniu pokazały, jak ważna jest komunikacja publiczna i że powinna ona zostać uwzględniona przy

³¹ W art. 5 ust. 2 decyzji Rady 87/600/Euratom przewidziano wymóg, aby Komisja i właściwe organy państw członkowskich uzgodniły szczegółowe procedury wczesnej wymiany informacji w przypadku zagrożenia radiologicznego.

³² Zgodnie z art. 5 ust. 2 decyzji Rady 87/600.

³³ Art. 5 ust. 2 decyzji Rady 87/600/Euratom.

³⁴ Do czasu kontroli przeprowadzonej przez Trybunał ostrzeżenia ECURIE zostały wystosowane dwukrotnie, oba w 2008 r.: w przypadku incydentu w Słowenii (Krsko) w dniu 4 czerwca 2008 r. oraz incydentu w zakładzie produkcji izotopów promieniotwórczych IRE w Fleurus w Belgii w dniu 28 sierpnia 2008 r.

testowaniu systemu. Komisja stwierdziła również, że istnieje potrzeba opracowania regularnego programu szkoleniowego dotyczącego systemu ECURIE dla pracowników organów krajowych i jej własnego personelu. Trybunał stwierdził, że Komisja poczyniła niewielkie postępy w rozwiązywaniu powyższych problemów, mimo że uważa te kwestie za istotne.

Opinie Komisji na temat projektów inwestycyjnych przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa jądrowego

39 Osoby fizyczne i przedsiębiorstwa (inwestorzy) są zobowiązane do powiadamiania Komisji o projektach inwestycyjnych w przemyśle jądrowym dotyczących nowych instalacji, wymiany lub przebudowy istniejących instalacji nie później niż trzy miesiące przed zawarciem pierwszych umów z dostawcami. Jeżeli prace ma wykonać inwestor, termin na przekazanie informacji wynosi trzy miesiące przed rozpoczęciem prac.

40 W dwóch rozporządzeniach Euratomu określono rodzaje inwestycji i informacje, które muszą podać inwestorzy. W rozporządzeniu Rady nr 2587/1999 wyszczególniono rodzaje projektów, które należy zgłosić Komisji, a także w przypadku każdego z tych rodzajów progi wydatków, które wymagają obowiązkowego powiadomienia. W rozporządzeniu Komisji nr 1209/2000 określono treść powiadomienia.

41 Art. 43 Traktatu Euratom nakłada na Komisję wymóg omówienia z inwestorami „wszystkich aspektów” projektów inwestycyjnych związanych z celami Traktatu. Po dyskusji na ten temat Komisja przekazuje swoje opinie zainteresowanemu państwu członkowskiemu. Ani w Traktacie Euratom, ani w opartym na nim prawie wtórnym nie ustanowiono terminu analizy projektu przez Komisję.

42 Opinie Komisji dotyczące projektów inwestycyjnych w dziedzinie energetyki jądrowej nie są prawnie wiążące³⁵, jednak tylko projekt zaopiniowany pozytywnie kwalifikuje się do otrzymania pożyczki Euratomu³⁶.

³⁵ Art. 288 TFUE: „Zalecenia i opinie nie mają mocy wiążącej”.

³⁶ Zgodnie z decyzją Rady 94/179/Euratom w celu uzyskania pożyczki Euratom na projekty inwestycyjne związane z przemysłową produkcją energii elektrycznej w elektrowniach jądrowych, realizowane w państwach członkowskich i kwalifikujących się państwach niebędących członkami UE, wymagana jest pozytywna opinia Komisji „pod względem technicznym i ekonomicznym”.

Opinie zawierają ocenę zgodności inwestycji z wymogami prawnymi i sugestie ulepszeń

43 W latach 2000–2018 Komisja przyjęła 75 opinii. We wszystkich opiniach wydanych przez Komisję stwierdzono, że inwestycje odpowiadały celom Traktatu, w niektórych przypadkach pod pewnymi warunkami wyjaśnionymi w opinii.

44 Trybunał przeanalizował cztery opinie wydane przez Komisję w sprawie projektów inwestycyjnych w przemyśle jądrowym, aby ocenić, czy postępuje ona zgodnie z procedurą przewidzianą w Traktacie Euratom³⁷ i opartym na nim prawie wtórnym³⁸ oraz czy ocenia zgodność projektu ze wszystkimi odpowiednimi zobowiązaniami wynikającymi z Traktatu Euratom w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego. Trybunał wybrał do kontroli najnowsze opinie Komisji, biorąc pod uwagę znaczenie (rodzaj) i istotność projektu inwestycyjnego.

45 Jak stwierdził Trybunał, we wszystkich czterech opiniach Komisja oceniła zgodność projektu ze wszystkimi odpowiednimi zobowiązaniami wynikającymi z Traktatu Euratom w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego. Komisja sprawdza, czy projekt inwestycyjny już począwszy od bardzo wczesnego etapu zapewnia i gwarantuje osiągnięcie celów bezpieczeństwa jądrowego. Opinie są poparte dowodami naukowymi potwierdzającymi proponowane zalecenia, które są omawiane z inwestorem.

46 Przykładowo dwie opinie³⁹ Komisji dotyczą:

- pozytywnej opinii Rady Naukowej ds. Promieniowania Jonizującego (Scientific Council for Ionising Radiation) w sprawie oceny projektu inwestora;
- działań i inwestycji niezbędnych do zapewnienia bezpiecznej eksploatacji długoterminowej zakładu;
- planów ciągłej poprawy bezpieczeństwa jądrowego;

³⁷ Art. 41–43.

³⁸ Rozporządzenie Rady (Euratom) nr 2587/1999 z dnia 2 grudnia 1999 r. określające projekty inwestycyjne przekazywane Komisji zgodnie z art. 41 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Dz.U. L 315 z 9.12.1999, s. 1–3) oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 1209/2000 z dnia 8 czerwca 2000 r. określające procedury przekazywania określone w art. 41 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Dz.U. L 138 z 9.6.2000, s. 12–14).

³⁹ Opublikowane na stronie inwestora w dniu 23 marca 2017 r.

- o planu działania po testach wytrzymałościowych;
- o wzajemnych ocen i dalszych działań podjętych przez inwestora.

47 W tych dwóch opiniach apeluje się również o:

- o pełne i terminowe wdrożenie wszystkich wyników testów wytrzymałościowych i powiązanych z nimi zaleceń;
- o pełne i terminowe wdrożenie wszystkich wyników wzajemnych ocen i powiązanych z nimi zaleceń;
- o terminowe wdrożenie ulepszeń w zakresie bezpieczeństwa;
- o zaplanowanie i wdrożenie w elektrowni jądrowej rozwiązania w zakresie trwałego składowania wypalonego paliwa jądrowego i odpadów promieniotwórczych.

Obecne ramy prawne należy zaktualizować, aby odzwierciedlić najnowsze postępy w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego

48 Rozporządzenie Rady (Euratom) nr 2587/1999 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1209/2000 zostały przyjęte dwie dekady temu, przed najnowszymi zmianami politycznymi i legislacyjnymi w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego i gospodarowania odpadami promieniotwórczymi: europejskimi strategiami energetycznymi z 2014 r. i 2015 r.⁴⁰ ustanawiającymi cele UE w tej dziedzinie oraz najnowszymi dyrektywami Euratomu (dyrektywą w sprawie odpadów z 2011 r., dyrektywą w sprawie norm bezpieczeństwa z 2013 r. i zaktualizowaną dyrektywą w sprawie bezpieczeństwa z 2014 r.).

49 Aby być w stanie omówić „wszystkie aspekty” projektów inwestycyjnych związane z celami Traktatu⁴¹, Komisja wymaga od inwestora obszernych informacji. Art. 3 rozporządzenia Rady (Euratom) nr 2587/1999 przewiduje, że informacja o projektach „powinna zawierać i ograniczać się do szczegółowych informacji wymaganych w dyskusji [...], w szczególności wszystkie informacje dotyczące” między innymi typu produktów lub działalności i zdolności produkcyjnych i magazynowych.

⁴⁰ Europejska strategia bezpieczeństwa energetycznego. COM(2014) 330. Komunikat – Strategia ramowa na rzecz stabilnej unii energetycznej opartej na przyszłościowej polityce w dziedzinie klimatu. COM(2015) 80.

⁴¹ Jak określono w art. 43 Traktatu Euratom.

W rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1209/2000 określono zakres informacji, które inwestor musi przekazać.

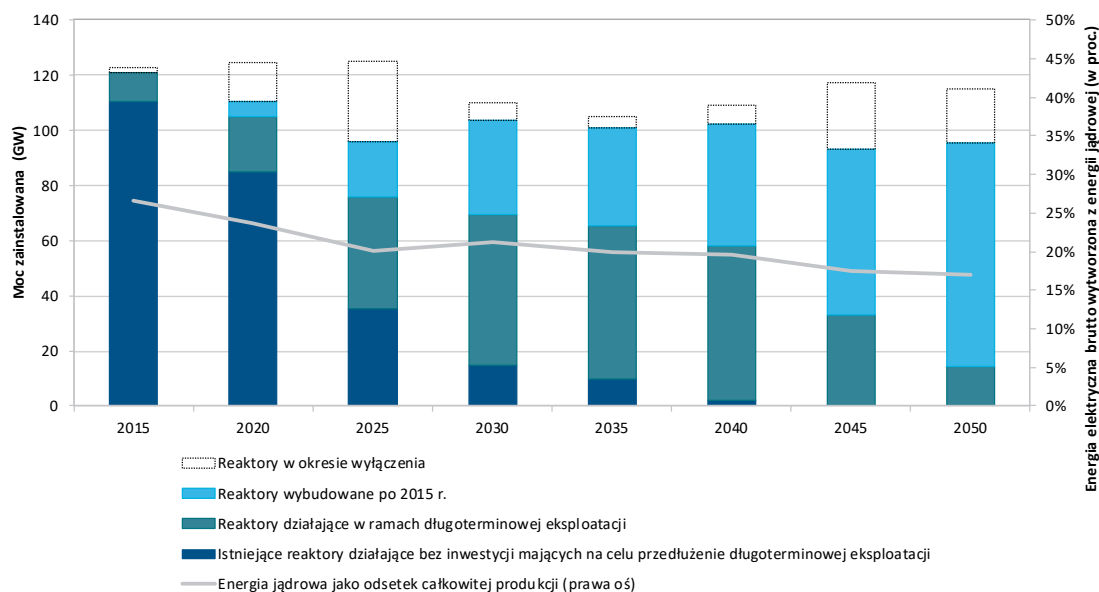
50 Powyższe dwa rozporządzenia są nieaktualne pod względem rodzajów inwestycji, które należy zgłosić, ponieważ nie odzwierciedlają one najnowszych zmian w przemyśle jądrowym.

51 Trybunał ustalił, że w przypadku jednego powiadomienia o inwestycji w nową technologię Komisja musiała zwrócić się o dodatkowe informacje w celu wyjaśnienia, z jaką działalnością przemysłową związany jest dany projekt, ponieważ zgłoszona działalność nie mieściła się w żadnej z kategorii wymienionych w rozporządzeniu Rady (Euratom) nr 2587/1999. W tym przypadku inwestor zgodził się dostarczyć dodatkowe informacje wymagane przez Komisję. Trybunał stwierdził jednak, że w przypadku innej inwestycji, dotyczącej eksploatacji długoterminowej, inwestor odmówił zgłoszenia jej Komisji, argumentując, że eksploatacja długoterminowa nie jest inwestycją samą w sobie, ale ciągłym procesem ulepszania i modernizowania reaktora, który to proces nie wymaga powiadomienia Komisji. Ponieważ w rozporządzeniu Rady (Euratom) nr 2587/1999 nie określono, czy Komisja powinna być powiadamiana o tego rodzaju inwestycjach, informowanie o takich projektach zależy od dobrej woli inwestorów.

52 Brak jasności co do tego, czy eksploatacja długoterminowa powinna podlegać obowiązkowemu zgłoszeniu, jest szczególnie istotny ze względu na to, że średni wiek reaktorów w Europie wynosi prawie 30 lat. Wiele reaktorów obejmuje się inwestycjami mającymi przedłużyć eksploatację długoterminową obiektów jądrowych poza ich pierwotnie projektowaną żywotność. Komisja oczekuje, że w najbliższych latach inwestycje dotyczące eksploatacji długoterminowej będą stanowić większość inwestycji jądrowych w perspektywie krótko- i średnioterminowej⁴² (zob. [rys. 6](#)).

⁴² SWD(2017) 158 final: dokument roboczy Komisji pt. „Commission Staff Working Document Accompanying the document Communication from the Commission Nuclear Illustrative Programme Presented under Article 40 of the Euratom Treaty”.

Rys. 6 – Prognoza zainstalowanej mocy jądrowej z uwzględnieniem eksploatacji długoterminowej, UE-28

Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy na podstawie wykresu przekazanego przez Komisję.

53 Trybunał zauważył również, że w odniesieniu do progów inwestycyjnych (kwot wydatków) ustanowionych w rozporządzeniu Rady (Euratom) nr 2587/1999 nie określono jasno, co należy wziąć pod uwagę, aby obliczyć całkowity koszt inwestycji (np. ramy czasowe inwestycji, rodzaj inwestycji itp.).

54 W latach 2015–2018 Komisja skierowała do inwestorów pięć pism, przypominających im o obowiązku powiadomienia o inwestycji. Trybunał zbadał każdy z tych pięciu przypadków. W jednym z nich inwestor nie udzielił odpowiedzi Komisji. W innym przypadku inwestor odmówił powiadomienia o inwestycji, argumentując, że nie osiągnął progu wydatków określonego w rozporządzeniu Rady (Euratom) nr 2587/1999. Według wspomnianego inwestora wymóg dotyczy tylko poszczególnych elementów przekraczających zdefiniowany próg, a nie projektu jako całości.

55 W żadnym z tych pięciu przypadków Komisja nie zastosowała procedur służących do prowadzenia postępowania w przypadkach niezgodności. Jeżeli Komisja uzna, że inwestor nie dopełnił obowiązku powiadomienia o projekcie inwestycyjnym, może rozważyć wszczęcie przeciwko państwu członkowskiemu postępowania poprzedzającego postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom (dalsza wymiana informacji i spotkania z inwestorem lub państwem członkowskim), po którym może nastąpić postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Do momentu przeprowadzania kontroli przez Trybunał Komisja nie podjęła żadnych dalszych kroków w celu wyegzekwowania obowiązku zgłaszania

projektów. Komisja uzasadniła brak wszczęcia postępowania w tych sprawach faktem, że przepisy nie określały jasno rodzaju i wielkości projektów, w odniesieniu do których powiadomienie jest obowiązkowe.

56 W pakiecie dotyczącym unii energetycznej z 2015 r. Komisja zobowiązuje się do aktualizacji i zaostrzenia wymagań dotyczących informacji, które mają być dostarczane na temat projektów instalacji jądrowych, podejmując się dalszego doprecyzowania, jakie informacje mają przekazywać inwestorzy⁴³. Wyznacza ona 2015 r. jako termin przyjęcia rozporządzenia Rady w sprawie aktualizacji wymogów dotyczących powiadamiania o inwestycjach w dziedzinie energetyki jądrowej.

57 W 2015 r. Komisja przedstawiła wstępną ocenę skutków dotyczącą zaktualizowanego rozporządzenia, dodatkowo określając rodzaje inwestycji podlegających obowiązkowemu zgłoszeniu oraz informacje, które ma dostarczyć inwestor. Następnie odbyły się konsultacje społeczne⁴⁴, na które odpowiedziało 40 zainteresowanych stron (potencjalni inwestorzy, stowarzyszenia branżowe, administracja publiczna, organy regulacyjne, organizacje pozarządowe i obywatele). Choć proponowane rozwiązania różniły się między sobą, wszystkie strony podzielały pogląd, że należałoby sprawić, aby procedura prowadząca do przyjęcia przez Komisję opinii była bardziej skuteczna.

58 W programie Komisji wskazano drugi kwartał 2020 r. jako planowaną datę przyjęcia zaktualizowanego rozporządzenia. Do czasu kontroli przeprowadzonej przez Trybunał Komisja nie ukończyła jeszcze oceny informacji zwrotnych uzyskanych w konsultacjach publicznych w 2016 r. i nie przygotowała sprawozdania wstępnego (stanowiącego kolejny etap⁴⁵). Komisja nie wyjaśniła przyczyn opóźnień w aktualizacji ram prawnych.

⁴³ COM(2015) 80 final (pakiet dotyczący unii energetycznej).

⁴⁴ Konsultacje publiczne dotyczące przeglądu informacji i procedur wymaganych na mocy art. 41–44 Traktatu Euratom.

⁴⁵ Dokument z 2017 r. pt. „Better Regulation Guidelines”, rozdział III „Guidelines on impact assessment”.

Komisja nie wprowadziła solidnej procedury dotyczącej sporządzania opinii na temat projektów inwestycyjnych w dziedzinie energetyki jądrowej i sprawdzania działania instalacji do kontrolowania napromieniowania

59 Trybunał ocenił, w jaki sposób Komisja sporządza opinie na temat projektów inwestycyjnych w dziedzinie energetyki jądrowej oraz w jaki sposób organizowała weryfikacje, którymi obejmuje instalacje do stałego kontrolowania poziomu napromieniowania powietrza, wody i gleby w państwach członkowskich.

Sporządzanie opinii

60 W przypadku czterech opinii wybranych do kontroli Trybunał zbadał, czy procedury Komisji dotyczące ich sporządzania zapewniły pełną, spójną i konsekwentną ocenę inwestycji w dziedzinie energetyki jądrowej.

61 Sporządzając ocenę, Komisja postępuje zgodnie z procedurą ramową przewidzianą w następujących przepisach: art. 41–44 Traktatu Euratom (zob. pkt **39**); rozporządzenie Rady (Euratom) nr 2587/1999 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1209/2000 (zob. pkt **40**); akt przekazania uprawnień z 2002 r.⁴⁶ i protokół⁴⁷, do którego postanowień stosują się służby Komisji.

62 Dyrekcja Generalna ds. Energii koordynuje proces wydawania opinii, który obejmuje konsultacje z dwunastoma innymi służbami Komisji. Koordynująca Dyrekcja Generalna jest odpowiedzialna za zbieranie informacji zwrotnych od innych służb i omawianie wszelkich wątpliwości z inwestorem. Opinie Komisji są sporządzane na podstawie standardowego szablonu. Po wewnętrznym procesie walidacji komisarz do spraw energii w imieniu Komisji przyjmuje opinie na temat projektów inwestycyjnych w dziedzinie energetyki jądrowej.

63 Trybunał stwierdził szereg ograniczeń w procedurze ramowej Komisji:

- o Komisja nie zdefiniowała zakresu oceny według rodzaju projektu, nie określiła kryteriów gwarantujących, aby obejmowała ona wszystkie istotne aspekty, ani sposobu wykorzystania innych informacji dotyczących bezpieczeństwa jądrowego podczas przygotowywania opinii, takich jak testy wytrzymałościowe, wzajemne oceny i wyniki transpozycji dyrektyw do prawa krajowego. Zamiast tego Komisja

⁴⁶ SEC(2002) 583.

⁴⁷ PV(2002)1569 final.

definiuje „obszary oceny” indywidualnie dla każdego przypadku, w zależności od cech zgłoszonego projektu.

- o W przypadku projektów uznanych za złożone i wysoce techniczne Komisja może sporządzić sprawozdania techniczne oraz wewnętrzną dokumentację podsumowującą prace, które doprowadziły do wydania opinii. Nie ma jednak kryteriów określających, kiedy projekt jest uważany za złożony ani kiedy należy opracować taką dokumentację.

64 Trybunał jest zdania, że obowiązująca procedura ramowa nie zapewnia spójności, kompletności i konsekwencji opinii Komisji. Kontrolerzy Trybunału ustalili na przykład, że w jednej z opinii, w odróżnieniu od innych analizowanych przez nich opinii, Komisja nie uwzględniła takich aspektów jak zgodność z ramami prawnymi dotyczącymi bezpieczeństwa jądrowego i ochrony przed promieniowaniem, bezpieczeństwo dostaw paliwa, gospodarowanie wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi / ich wycofanie z eksploatacji czy zabezpieczenie materiałów jądrowych.

65 Komisja dostrzegła potrzebę usprawnienia swoich procedur i w 2017 r. sporządziła projekt dokumentu, jednak w momencie przeprowadzania kontroli przez Trybunał jeszcze go nie zatwierdziła.

Sprawdzanie instalacji do kontrolowania poziomu napromieniowania

66 Art. 35 Traktatu Euratom zawiera wymóg, aby każde państwo członkowskie tworzyło instalacje niezbędne do stałego kontrolowania poziomu napromieniowania powietrza, wód i gleby oraz do kontrolowania przestrzegania podstawowych norm. Zgodnie z postanowieniami tego artykułu Komisja ma prawo sprawdzać ich działanie i sprawność.

67 Ogólnym celem weryfikacji przeprowadzanych na podstawie art. 35 jest sprawdzenie, czy istnieją i funkcjonują instalacje niezbędne do stałego kontrolowania poziomu napromieniowania powietrza oraz czy kontrolowanie tego poziomu jest przeprowadzane sprawnie⁴⁸. Komisja sprawdza zarówno działanie, jak i sprawność instalacji (w tym laboratoriów analitycznych, mobilnych urządzeń monitorujących itp.), a także weryfikuje, czy system monitoringu środowiska jest adekwatny.

⁴⁸ SWD(2013) 226 final.

68 Trybunał ocenił, czy Komisja skorzystała z przysługującego jej prawa do sprawdzenia tych instalacji i przeprowadzała weryfikacje w regularnych odstępach czasu, stosując spójną i jasną metodykę oraz odpowiednio informując o ustaleniach i podejmując działania następcze.

69 W komunikacie Komisji⁴⁹ przedstawiono ustalenia dotyczące przeprowadzania wizyt weryfikacyjnych i zawarto ogólny opis zakresu i celu weryfikacji, zasad wyboru instalacji do weryfikacji, planowania wizyt i prowadzenia sprawozdawczości.

70 Komisja przeprowadza kontrole na podstawie trzyletniego odnawialnego programu⁵⁰, aktualizowanego co sześć miesięcy. Głównymi kryteriami wyboru instalacji do weryfikacji są zasięg terytorialny i doświadczenia z poprzednich weryfikacji, a także interes publiczny. Do celów planowania Komisja monitoruje zakres terytorialny, tj. liczbę weryfikacji w każdym państwie członkowskim. Do czasu kontroli przeprowadzonej przez Trybunał Komisja wykonywała średnio około 5–6 weryfikacji rocznie.

71 Zwykłą praktyką Komisji jest publikowanie najważniejszych ustaleń i sprawozdania technicznego wraz z uwagami państwa członkowskiego. W sprawozdaniu z weryfikacji Komisja może formułować zalecenia i sugestie lub wyrazić uznanie dla szczególnie dobrej praktyki lub urzędnika. Komisja monitoruje działania podjęte w następstwie każdego ustalenia oddzielnie, biorąc pod uwagę specyfikę weryfikacji i wagę zaleceń. Jeżeli sformułowano zalecenia, zwraca się ona do państwa członkowskiego o złożenie sprawozdania z podjętych działań. Może również przeprowadzić ponownie wizytę weryfikacyjną, aby sprawdzić, czy poświęcono należyłą uwagę poprzednim zaleceniom.

72 Jeśli chodzi o metodykę przeprowadzania weryfikacji, Trybunał ustalił, że cechują ją podobne niedociągnięcia, jak te, które zidentyfikował on w opiniach Komisji w sprawie projektów inwestycyjnych w dziedzinie energetyki jądrowej. Komisja nie opracowała ani wytycznych dotyczących konkretnej metodyki przeprowadzania weryfikacji ani kryteriów oceny działania i sprawności instalacji, ani kryteriów oceny

⁴⁹ Weryfikacja instalacji niezbędnych do kontrolowania poziomu napromieniowania środowiska naturalnego zgodnie z art. 35 Traktatu Euratom – Praktyczne ustalenia dotyczące przeprowadzania wizyt weryfikacyjnych w państwach członkowskich (2006/C 155/02) z dnia 4 lipca 2006 r.

⁵⁰ Zgodnie z pkt 15 komunikatu 2006/C 155/02 z dnia 4 lipca 2006 r. weryfikacji dokonuje się zazwyczaj zgodnie z programem rocznym ustalonym przez Komisję.

adekwatności programu monitoringu środowiska. Nie uzgodniono wytycznych dotyczących procedury działań następczych określającej przypadki, w których Komisja powinna ponownie przeprowadzić wizytę weryfikacyjną.

73 W ostatnich latach Komisja realizowała wewnętrzny projekt mający na celu opracowanie wytycznych dotyczących przeprowadzania weryfikacji, zawierających przejrzystą metodykę i ustalone kryteria. Do momentu przeprowadzenia kontroli przez Trybunał służby Komisji nie osiągnęły jednak wewnętrznego porozumienia w sprawie tych wytycznych.

Wnioski i zalecenia

74 Trybunał stwierdził, że – ogólnie rzecz biorąc – Komisja skutecznie przyczyniała się do zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego w UE, mogłaby jednak zaktualizować ramy prawne i swoje wewnętrzne wytyczne.

75 W odniesieniu do roli Komisji w monitorowaniu transpozycji dyrektyw Euratomu do ustawodawstwa krajowego Trybunał ustalił, że była ona lepiej przygotowana do pełnienia tej funkcji w przypadku dwóch najnowszych dyrektyw, tj. zmienionej dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa jądrowego i dyrektywy w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa, niż w przypadku wcześniejszej dyrektywy w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego (pkt **23–24**). Służby Komisji zatwierdziły kluczowe dokumenty strategiczne przed upływem terminów transpozycji i skorzystały z większej liczby narzędzi promowania zgodności w przypadku dyrektywy w sprawie bezpieczeństwa jądrowego i dyrektywy w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa niż w przypadku dyrektywy w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego.

76 W odniesieniu do dyrektywy w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego 13 postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego z powodu braku zgodności było nadal w toku prawie sześć lat po upływie terminu transpozycji (pkt **25–26**). Ponadto w większości państw członkowskich cztery lata po upływie terminu nadal trwały postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczące niezgodności programów krajowych wymaganych na mocy tej dyrektywy z jej przepisami. Trybunał zauważył, że postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego czasami przebiegały powoli (pkt **26–28**).

Zalecenie 1 – Uaktualnienie podejścia do monitorowania transpozycji dyrektyw Euratomu

Aby skuteczniej ułatwiać i monitorować terminową, pełną i prawidłową transpozycję przyszłych dyrektyw Euratomu do prawa krajowego przez państwa członkowskie, Komisja powinna sformułować wytyczne, które przewidywałyby wymóg przeprowadzenia oceny ryzyka oraz zatwierdzenia strategii i wytycznych interpretacyjnych co najmniej rok przed terminem transpozycji. Strategia powinna przewidywać stosowanie narzędzi promowania zgodności już na etapie poprzedzającym transpozycję.

Termin realizacji: dyrektywy przyjęte po 2020 r.

77 Rola Komisji w podejściu transgranicznym w przypadku zdarzenia radiacyjnego ogranicza się w dużej mierze do utrzymywania narzędzia technicznego, ponieważ zapewnienie mechanizmów dotyczących gotowości na wypadek sytuacji wyjątkowej i postępowania w tej sytuacji pozostaje w gestii organów krajowych. Komisja wprawdzie skutecznie zarządza mechanizmami systemu ECURIE, wywiązując się w ten sposób z obowiązków wynikających z decyzji Rady nr 87/600 (pkt **31–36**), mogłaby jednak udoskonalić działania następcze podejmowane w oparciu o zdobyte doświadczenia i rozwiązać kwestie, które uznała za wymagające poprawy.

78 W odniesieniu do opinii Komisji w sprawie projektów inwestycyjnych Trybunał ustalił, że obecne ramy prawne nie nadążają za zmianami politycznymi, legislacyjnymi i technologicznymi w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego (pkt **48–55**). Ramy te nie gwarantują uzyskiwania przez Komisję informacji potrzebnych do omówienia „**wszystkich aspektów**” projektów inwestycyjnych związanych z celami Traktatu⁵¹. Od 2016 r. do czasu kontroli przeprowadzonej przez Trybunał Komisja nie podjęła dalszych kroków prowadzących do przedłożenia wniosku ustawodawczego dotyczącego aktualizacji prawodawstwa (pkt **56–58**).

79 Komisja wykorzystuje wyniki wzajemnych ocen jako źródło informacji podczas oceny transpozycji i wdrażania dyrektyw (pkt **29**) oraz przy sporządzaniu opinii na temat projektów inwestycyjnych (pkt **46–47**). Po ukończeniu kontroli transpozycji i zgodności Komisja będzie w dalszym ciągu odpowiedzialna za monitorowanie rezultatów wzajemnych ocen.

⁵¹ Jak określono w art. 43 Traktatu Euratom.

Zalecenie 2 – Uaktualnienie ram prawnych

Do celów przedstawienia wniosku ustawodawczego dotyczącego zaktualizowanych ram prawnych odnoszących się do projektów inwestycyjnych w dziedzinie energetyki jądrowej – zgodnie z pakietem dotyczącym unii energetycznej z 2015 r. – Komisja powinna uwzględnić:

- o najnowsze zmiany legislacyjne i polityczne w dziedzinie bezpieczeństwa jądrowego oraz najnowsze dyrektywy Euratomu;
- o najnowsze zmiany, jeśli chodzi o charakter projektów inwestycyjnych w dziedzinie energetyki jądrowej, zwłaszcza nowe technologie i inwestycje mające przedłużyć eksploatację długoterminową obiektów jądrowych;
- o swoje doświadczenia związane z udziałem we wzajemnych ocenach w roli obserwatora.

Termin realizacji: 2022 r.

80 Komisja przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa jądrowego i wzmocnienia ochrony przed promieniowaniem w UE, opiniując projekty inwestycyjne w dziedzinie energetyki jądrowej i sprawdzając instalacje do stałego kontrolowania poziomu napromieniowania w państwach członkowskich. Kontrola Trybunału wykazała jednak istnienie pewnych ograniczeń, które mogą zmniejszać wartość dodaną działań Komisji. Trybunał ustalił, że Komisja nie opracowała solidnych procedur sporządzania opinii na temat inwestycji w dziedzinie energetyki jądrowej (pkt 60–65) i sprawdzania instalacji państw członkowskich do kontrolowania poziomu napromieniowania (pkt 66–73). Brak zatwierdzonych metodyk pozostawia Komisji dużą swobodę uznania w realizowaniu tych działań, co negatywnie wpływa na ich kompletność, spójność i konsekwencję.

Zalecenie 3 – Uaktualnienie procedur

Aby zapewnić spójne i konsekwentne podejście do sprawdzania instalacji do kontrolowania poziomu napromieniowania oraz sporządzania opinii na temat inwestycji w dziedzinie energetyki jądrowej, Komisja powinna ustalić wewnętrzne procedury mające na celu spójne prowadzenie prac, ich dokumentowanie i poddawanie przeglądowi.

Termin realizacji: 2022 r.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę I, której przewodniczył członek Trybunału Obrachunkowego João Figueiredo, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 8 stycznia 2020 r.

W imieniu Europejskiego Trybunału Obrachunkowego

Klaus-Heiner Lehne
Prezes

Załączniki

Załącznik I – Kontrole przeprowadzone przez Komisję

Tabela 1 – Kontrole transpozycji

	Dyrektywa w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego	Dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa jądrowego	Dyrektywa w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa
Termin transpozycji	23.8.2013	15.8.2017	6.2.2018
Powiadomienia złożone przed upływem terminu lub przed rozpoczęciem postępowania o uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego z powodu braku powiadomienia	17	24	21
Zakończenie kontroli w państwach członkowskich, które powiadomiły o środkach transpozycji przed rozpoczęciem postępowania o uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego z powodu braku powiadomienia	11.2013	6.2018	w toku ⁵²
Czas trwania kontroli w państwach członkowskich, które powiadomiło o środkach transpozycji przed wszczęciem postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego (w miesiącach); docelowy czas trwania kontroli: 6 miesięcy ⁵³	3	10	w toku
Liczba państw członkowskich, które nie zgłosiły pełnej transpozycji do czasu przeprowadzenia kontroli przez Trybunał (lipiec 2019 r.)	0	1	8
Liczba postępowań o uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego z powodu braku powiadomienia i niepełnej transpozycji	13	7	9
Czas pomiędzy wystosowaniem wezwania do usunięcia uchybienia a wydaniem uzasadnionej opinii (w miesiącach)	24–29	6–9	8–10
Całkowity czas trwania postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego (w miesiącach)	50 ⁵⁴	w toku	w toku

⁵² Komisja przewiduje zakończenie kontroli w pierwszym kwartale 2020 r.; przewidywany czas trwania: 23–25 miesięcy.

Tabela 2 – Kontrole zgodności

	Dyrektywa w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego	Dyrektywa w sprawie bezpieczeństwa jądrowego	Dyrektywa w sprawie podstawowych norm bezpieczeństwa
Rozpoczęcie kontroli	24.8.2013	1.6.2018	Jeszcze nie rozpoczęto
Zakończenie kontroli	6.2018	w toku	Jeszcze nie rozpoczęto
Całkowity czas trwania kontroli (w miesiącach); docelowy czas trwania kontroli: 16–24 miesiące ⁵⁵	57	w toku	Jeszcze nie rozpoczęto
Liczba kontroli ukończonych do czasu kontroli Trybunału (= liczba państw czł.)	28	14	Jeszcze nie rozpoczęto
Liczba wszczętych postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego	15	0	Jeszcze nie rozpoczęto
Liczba postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego będących w toku w czasie kontroli przeprowadzanej przez Trybunał	13	0	Jeszcze nie rozpoczęto

Tabela 3 – Programy krajowe przewidziane w dyrektywie w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego

	Brak powiadomienia	Brak zgodności
Rozpoczęcie kontroli	23.8.2015	23.8.2015
Zakończenie kontroli	11.2015	5.2018
Całkowity czas trwania kontroli (w miesiącach)	3	33
Liczba wszczętych postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego	9	17
Liczba postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego będących w toku w czasie kontroli przeprowadzanej przez Trybunał	1	17

⁵³ Komisja Europejska, dokument pt. „Better Regulation Toolbox”, narzędzie nr 37.

⁵⁴ Czas trwania najdłuższego postępowania.

⁵⁵ Komisja Europejska, dokument pt. „Better Regulation Toolbox”, narzędzie nr 37.

Załącznik II – Przykładowe przypadki braku zgodności przy transpozycji dyrektywy w sprawie odpadów promieniotwórczych i wypalonego paliwa jądrowego

Artykuł dyrektywy	Wymóg	Niezgodność
art. 5 ust. 1 lit. c)	Państwa członkowskie są zobowiązane do ustanowienia krajowych ram obejmujących system udzielania zezwoleń na prowadzenie działalności lub obiekty związane z gospodarowaniem wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi.	System udzielania zezwoleń ustanowiony przez niektóre państwa członkowskie nie obejmował wszystkich działań związanych z gospodarowaniem wypalonym paliwem jądrowym lub odpadami promieniotwórczymi, takich jak trwałe składowanie odpadów, a także lokalizacja, projektowanie, budowa i zamknięcie obiektów.
art. 6 ust. 3	Państwa członkowskie nadają właściwemu organowi regulacyjnemu uprawnienia oraz zapewniają zasoby ludzkie i finansowe konieczne do wypełniania obowiązków wynikających z tej dyrektywy.	Niektóre państwa członkowskie nie wykazały, że ich organ regulacyjny uzyskał zasoby niezbędne do wypełniania obowiązków wynikających z tej dyrektywy.
art. 7 ust. 3	Państwa członkowskie są zobowiązane do zapewnienia, aby wymogi dotyczące udzielania zezwolenia przewidywały wykazywanie bezpieczeństwa obejmujące rozwój i prowadzenie działalności jądrowej oraz rozwój, eksploatację i likwidację lub zamknięcie obiektów jądrowych, a także fazę następującą po zamknięciu obiektu trwałego składowania	Niektóre państwa członkowskie nie zapewniły, aby wymogi dotyczące wykazywania bezpieczeństwa obejmowały wszystkie konieczne aspekty.
art. 7 ust. 5	Ramy krajowe mają obejmować wymóg, aby posiadacze zezwoleń mieli obowiązek zapewnienia odpowiednich środków finansowych i zasobów ludzkich.	Niektóre państwa członkowskie nie odniosły się do kwestii odpowiednich zasobów ludzkich.
8	Ramy krajowe mają obejmować wymóg, aby wszystkie podmioty miały obowiązek zapewnienia swojemu personelowi edukacji i szkolenia, a także działań badawczo-rozwojowych zaspokajających potrzeby programu krajowego.	Niektóre państwa członkowskie nie dopilnowały, aby wszystkie strony, w tym wytwórcy odpadów, posiadacze licencji, właściwe organy regulacyjne i inne organy, były zobowiązane do zapewnienia swojemu personelowi edukacji i szkolenia. Środki transpozycji niektórych państw członkowskich nie dotyczą w żaden sposób działań badawczo-rozwojowych.

Glosariusz

Awaria – jakiegokolwiek niezamierzone zdarzenie, które ma lub może mieć skutki istotne z punktu widzenia ochrony przed promieniowaniem lub bezpieczeństwa jądrowego.

Eksploatacja długoterminowa – eksploatacja elektrowni jądrowej poza ramami czasowymi określonymi w zezwoleniu, normach lub przepisach, pod warunkiem że elektrownia ta nadal spełnia wymogi warunkujące otrzymanie zezwolenia.

EU Pilot – nieformalny dialog między Komisją a państwem członkowskim na temat potencjalnej niezgodności z prawem UE, podejmowany przed wszczęciem formalnego postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego.

Gotowość na wypadek sytuacji wyjątkowej – stan gotowości do podjęcia działań, które złagodzą skutki zagrożenia.

Incydent – jakiegokolwiek niezamierzone zdarzenie, którego skutki lub potencjalne skutki nie są nieistotne z punktu widzenia ochrony przed promieniowaniem lub bezpieczeństwa jądrowego.

Jądrowy – dotyczący energii uwolnionej podczas rozszczepienia jądrowego lub syntezy jądrowej bądź wykorzystujący tę energię.

Napromieniowanie – narażenie na promieniowanie.

Obiekt jądrowy – elektrownia jądrowa, zakład wzbogacania, zakład wytwarzania paliwa jądrowego, zakład przetwarzania, reaktor badawczy, przechowalnik wypalonego paliwa, a także obiekty do przechowywania materiałów promieniotwórczych znajdujące się w tym samym miejscu.

Opinie Komisji – opinie Komisji dotyczące projektów inwestycyjnych w dziedzinie energetyki jądrowej formułowane zgodnie z procedurą określoną w art. 41–44 Traktatu Euratom.

Promieniotwórczość – zjawisko polegające na samorzutnym przypadkowym rozpadzie atomów, któremu zwykle towarzyszy emisja promieniowania.

Promieniowanie jonizujące – energia przenoszona w postaci cząstek lub fal elektromagnetycznych, zdolna do bezpośredniego lub pośredniego wytwarzania jonów, tj. atomów lub cząsteczek z ładunkiem elektrycznym.

Przedsiębiorstwo – osoba fizyczna lub prawna odpowiedzialna zgodnie z prawem krajowym za źródło promieniowania lub za prowadzenie działalności, która może zwiększyć narażenie osób fizycznych na promieniowanie ze źródła promieniowania.

Reagowanie w razie sytuacji wyjątkowej – podjęcie działań w celu złagodzenia skutków zagrożenia.

Sytuacja wyjątkowa – niespodziewana sytuacja związana z zagrożeniem promieniowaniem lub zagrożeniem jądrowym wymagająca natychmiastowego działania w celu uniknięcia lub złagodzenia poważnych niekorzystnych skutków.

Test wytrzymałościowy – oceny ryzyka i bezpieczeństwa przeprowadzane we wszystkich elektrowniach jądrowych w UE w celu zmierzenia ich odporności na zagrożenia, takie jak trzęsienia ziemi, powodzie, ataki terrorystyczne i katastrofy lotnicze.

Wartość dodana – wartość generowana przez działanie UE, która jest dodatkowa w stosunku do wartości, która zostałaby uzyskana przez działanie samego państwa członkowskiego.

Wypalone paliwo jądrowe – paliwo jądrowe, które zostało usunięte z rdzenia reaktora po napromieniowaniu. Może zostać poddane ponownemu przerobowi lub przeznaczone do trwałego składowania, jeśli zostanie uznane za odpady promieniotwórcze.

Zezwolenie – dokument prawny upoważniający do prowadzenia niektórych działań związanych z gospodarowaniem wypalonym paliwem jądrowym lub odpadami promieniotwórczymi lub powierzający odpowiedzialność za lokalizację, projektowanie, budowę, uruchomienie, eksploatację, likwidację lub zamknięcie obiektu gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym lub odpadami promieniotwórczymi lub obiektu jądrowego.

Wykaz akronimów

ECURIE – system wczesnego ostrzegania o zagrożeniach radiologicznych Unii Europejskiej

ENSREG – Europejska Grupa Organów Regulacyjnych ds. Bezpieczeństwa Jądrowego

EURDEP – europejska platforma wymiany danych radiologicznych

JRC – Wspólne Centrum Badawcze

MAEA – Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej

NEA – Agencja Energii Jądrowej

TFUE – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

TSUE – Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

USIE – zintegrowany system wymiany informacji w razie incydentów i sytuacji wyjątkowych

WANO – Światowe Stowarzyszenie Operatorów Elektrowni Jądrowych

WENRA – Stowarzyszenie Zachodnioeuropejskich Organów Nadzoru Instalacji Jądrowych

ODPOWIEDZI KOMISJI NA SPRAWOZDANIE SPECJALNE EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO

„KOMISJA PRZYCZYNIĄ SIĘ DO ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA JĄDROWEGO W UE, ALE POWINNA DOKONAĆ PEWNYCH AKTUALIZACJI”

STRESZCZENIE

I. Bezpieczeństwo jądrowe jest jednym z priorytetów Komisji Europejskiej. Podejście UE do bezpieczeństwa jądrowego opiera się na zasadach odpowiadających najwyższemu poziomowi bezpieczeństwa i ma na celu ciągłe doskonalenie, aby chronić ludzi, kontrolować zagrożenia, zapobiegać sytuacjom nadzwyczajnym i reagować na nie oraz łagodzić wszelkie szkodliwe skutki.

W tym celu UE utworzyła zaawansowane, prawnie wiążące ramy prawne w zakresie bezpieczeństwa jądrowego, ochrony radiologicznej, gotowości na wypadek sytuacji wyjątkowych i reagowania na nie, a także postępowania z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym, oparte na globalnie akceptowanych zasadach konwencji międzynarodowych i udoskonalane w kontekście wniosków wyciągniętych z awarii elektrowni jądrowej w Fukushima oraz najnowszych osiągnięć naukowych.

IV. Komisja Europejska otrzymała na mocy Traktatów, co do zasady, prawo inicjatywy do proponowania nowych aktów prawnych UE/Euratom. Nie może ona jednak przyjąć proponowanego aktu prawnego; jest to prerogatywa dwóch instytucji decyzyjnych, Parlamentu Europejskiego lub Rady.

IX. Zob. odpowiedzi Komisji do pkt 63 i 72.

UWAGI

25. Komisja dąży do zakończenia kontroli zgodności w przedziale referencyjnym od 16 do 24 miesięcy, który nie jest przewidzianym prawem terminem i liczony jest od daty powiadomienia o krajowych środkach transpozycji. Kontrola ta zależy zatem od powiadomienia o przedmiotowych środkach przez państwa członkowskie.

Komisja zgadza się ze stwierdzeniem ETO i zauważa, że opóźnienie można wyjaśnić faktem, że państwa członkowskie musiały przyjąć krajowy program gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi po raz pierwszy do dnia 23 sierpnia 2015 r.

38. Komunikacja publiczna w sytuacjach wyjątkowych wchodzi przede wszystkim w zakres kompetencji państw członkowskich, zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. h) decyzji Rady 87/600/Euratom. Służby Komisji przygotowują jednak komunikaty prasowe i informują o nich rzecznika Komisji w ramach ćwiczeń ECURIE.

Jeśli chodzi o szkolenie ekspertów krajowych, Komisja organizuje w razie potrzeby szkolenia dla właściwych organów krajowych dotyczące ECURIE i EURDEP, w szczególności w przypadku zmian w systemie. Potrzeba takich programów szkoleniowych jest dyskutowana i uzgadniana podczas posiedzeń właściwych organów ECURIE.

63. Jeśli chodzi o opinie w sprawie projektów inwestycyjnych w dziedzinie energetyki jądrowej, Komisja wykorzystywała dotychczas procedury wewnętrzne oparte na brzmieniu Traktatu Euratom i obowiązujących rozporządzeń, tj. *rozporządzenia Rady (Euratom) nr 2587/1999 z dnia 2 grudnia 1999 r. określającego projekty inwestycyjne przekazywane Komisji zgodnie z art. 41 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Dz.U. L 315 z 9.12.1999, s. 1-3)*, oraz *rozporządzenia Komisji (WE) nr 1209/2000 z dnia 8 czerwca 2000 r. określającego procedury*

przekazywania określone w art. 41 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Dz.U. L 138 z 9.6.2000, s. 12-14)

64. Przypadek opisany w tym punkcie przez ETO stanowił zgłoszenie dobrowolne (tj. dotyczył projektu inwestycyjnego na kwotę poniżej progu określonego w ramach prawnych), które wchodzi w zakres art. 1 ust. 4 rozporządzenia Rady nr 2587/1999.

72. Weryfikacje opierają się na dokumencie (Weryfikacja instalacji niezbędnych do kontrolowania poziomu napromieniowania środowiska naturalnego zgodnie z art. 35 Traktatu Euratom – Praktyczne ustalenia dotyczące przeprowadzania wizyt weryfikacyjnych w państwach członkowskich), (Dz.U. C 155, 4.7.2006, s. 2–5), wiedzy fachowej zespołu weryfikacyjnego oraz porównaniu z ustaleniami dokonanymi w innych państwach członkowskich.

WNIOSKI I ZALECENIA

74. Komisja Europejska otrzymała na mocy Traktatów, co do zasady, prawo inicjatywy do proponowania nowych aktów prawnych UE/Euratom. Nie może ona jednak przyjąć proponowanego aktu prawnego; jest to prerogatywa dwóch instytucji decyzyjnych, Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Zalecenie 1 – Aktualizacja podejścia do monitorowania transpozycji dyrektyw Euratom

Komisja przyjmuje to zalecenie.

Komisja zgadza się opracować niezbędne wytyczne, które zostaną określone w drodze wewnętrznych decyzji właściwej służby Komisji i które będą w przyszłości stanowić podstawę oceny ryzyka dla transpozycji dyrektyw Euratom. Ta ocena ryzyka obejmować będzie ocenę kluczowych obszarów tych dyrektyw oraz potrzeby opracowania bardziej szczegółowych wewnętrznych wytycznych i strategii dla interpretacji, które ułatwią personelowi Komisji przeprowadzanie kontroli zgodności.

Zalecenie 2 – Aktualizacja ram prawnych

Komisja przyjmuje to zalecenie.

80. Zob. odpowiedzi Komisji do pkt 63 i 72.

Zalecenie 3 – Aktualizacja procedur

Komisja przyjmuje to zalecenie.

Komisja jest gotowa do ustanowienia – w drodze decyzji właściwej służby Komisji – odpowiednich procedur wewnętrznych w celu zapewnienia stałego kontrolowania urzędów do monitorowania napromieniowania, dokumentowania tych prac i poddawania ich przeglądowi.

Kalendarium

Wydarzenie	Data
Zatwierdzenie ramowego programu kontroli / rozpoczęcie kontroli	12.12.2018
Oficjalne przesłanie wstępnej wersji sprawozdania Komisji (lub innej jednostce kontrolowanej)	21.11.2019
Przyjęcie ostatecznej wersji sprawozdania po postępowaniu kontryktoryjnym	8.1.2020
Otrzymanie oficjalnych odpowiedzi Komisji (lub innej jednostki kontrolowanej) we wszystkich językach	4.2.2020

PRAWA AUTORSKIE

© Unia Europejska, 2020.

Polityka Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w zakresie ponownego wykorzystywania dokumentów jest realizowana na podstawie [decyzji Trybunału nr 6/2019](#) w sprawie polityki otwartych danych oraz ponownego wykorzystywania dokumentów.

O ile nie wskazano inaczej (np. nie zawarto indywidualnych adnotacji o prawach autorskich), treści Europejskiego Trybunału Obrachunkowego będące własnością UE objęte są licencją [Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe \(CC BY 4.0\)](#). Oznacza to, że ponowne wykorzystanie jest dozwolone, pod warunkiem że dokumenty zostaną odpowiednio oznaczone i zostaną wskazane dokonane w nich zmiany. W przypadku ponownego wykorzystania nie można zmieniać ich oryginalnego znaczenia ani przesłania. Trybunał nie może być pociągnięty do odpowiedzialności za jakiegokolwiek konsekwencje ponownego wykorzystania dokumentów.

W przypadku ponownego wykorzystania dokumentów wymagane jest zweryfikowanie praw autorskich, jeżeli konkretna treść wskazuje na możliwą do zidentyfikowania osobę fizyczną, tak jak zdjęcia, na których przedstawiono pracowników Trybunału lub prace stron trzecich. Uzyskanie zezwolenia na ponowne wykorzystanie dokumentu unieważnia wymienione wcześniej ogólne zezwolenie. Należy w nim wyraźnie opisać wszelkie ograniczenia dotyczące wykorzystania dokumentów.

W celu wykorzystania lub powielenia treści niebędącej własnością UE może być konieczne wystąpienie o zgodę bezpośrednio do właścicieli praw autorskich:

Oprogramowanie lub dokumenty objęte prawem własności przemysłowej, takie jak patenty, znaki towarowe, wzory użytkowe, znaki graficzne i nazwy nie są objęte polityką Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w zakresie ponownego wykorzystywania i nie jest udostępniana licencja na nie.

Na stronach internetowych instytucji Unii Europejskiej dostępnych w domenie europa.eu zamieszczane są odsyłacze do stron zewnętrznych. Trybunał nie kontroluje ich zawartości i w związku z tym zachęca użytkowników, aby we własnym zakresie zapoznali się z polityką ochrony prywatności i polityką w zakresie praw autorskich stosowanymi na tych stronach.

Znak graficzny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego

Znak graficzny Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nie może być wykorzystywany bez uprzedniej zgody Trybunału.

PDF	ISBN: 978-92-847-2338-6	ISSN: 1977-5768	doi: 10.2865/73319	QJ-AB-20-002-PL-N
HTML	ISBN: 978-92-847-4303-2	ISSN: 1977-5768	doi: 10.2865/1690	QJ-AB-20-002-PL-Q

Odpowiedzialność za bezpieczeństwo jądrowe spoczywa przede wszystkim na posiadaczach zezwoleń odpowiedzialnych za obiekty jądrowe, a także na organach krajowych. Do konkretnych obowiązków Komisji należy: udoskonalanie ram prawnych Euratomu oraz nadzorowanie transpozycji tych ram do prawa krajowego w państwach członkowskich, sprawdzanie instalacji państw członkowskich do kontrolowania poziomu napromieniowania, a także weryfikowanie zgodności inwestycji w dziedzinie energetyki jądrowej z przepisami Traktatu Euratom.

Trybunał stwierdził, że – ogólnie rzecz biorąc – Komisja skutecznie wywiązywała się z zadań pozostających w jej kompetencjach i przyczyniała się do zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego w UE.

Sformułowane przez Trybunał zalecenia dotyczą roli Komisji w monitorowaniu transpozycji dyrektyw Euratomu, ram wydawania przez nią opinii na temat inwestycji w dziedzinie energetyki jądrowej oraz podejścia stosowanego na potrzeby przygotowywania opinii i przeprowadzania weryfikacji instalacji do kontrolowania napromieniowania.

Sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego przedstawiono na mocy art. 287 ust. 4 akapit drugi TFUE.

EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY
12 rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel.: +352 4398-1

Formularz kontaktowy: eca.europa.eu/pl/Pages/ContactForm.aspx

Strona internetowa: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors